

CompLex Hatályos Jogszabályok Gyűjteménye

Ingyenes, megbízható jogszabály-szolgáltatás Magyarország egyik legnagyobb jogi tartalomszolgáltatójától

A jogszabály mai napon (2013.XII.20.) hatályos állapota

Váltás a jogszabály következő időállapotára (2014.V.I.)

A jel a legutoljára megváltozott bekezdéseket jelöli.

1993. évi LXXVIII. törvény

a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról¹

Az Országgyűlés a lakások és helyiségek bérletére vonatkozó szabályok egységesítése, valamint egyszerűsítése érdekében, a lakásokkal való ésszerűbb, a piaci viszonyokhoz igazodó gazdálkodás jogi feltételeinek megteremtése, továbbá a bérlakásrendszer ellentmondásainak fokozatos megszüntetése céljából - a polgári jog alapelveit szem előtt tartva, az önkormányzatok bérbeadói jogait erősítve és a bérlők méltányos érdekeinek védelmét érvényesítve - a következő törvényt alkotja:

ELSŐ RÉSZ

A törvény hatálya

- § (1)² A törvény hatálya kiterjed minden lakásra - ideértve a nyugdíjasházban, garzonházban, a szobabérlők házában (a továbbiakban együtt: otthonház) lévő lakást, illetőleg lakrészt és a szükséglakást is -, továbbá a nem lakás céljára szolgáló helyiségekre.
(2) Ha a felek másként nem állapodtak meg, e törvény rendelkezéseit a külállam tulajdonában lévő lakásra és nem lakás céljára szolgáló helyiségre is alkalmazni kell.
(3) Az e törvényben nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyv (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezései az irányadók.

A LAKÁSBÉRLET SZABÁLYAI

I. Fejezet

A lakásbérlet létrejötte

- § (1) A lakásbérleti jogviszonyt (a továbbiakban: lakásbérleti jog) a bérbeadó és a bérlő szerződése határozott vagy határozatlan időre, illetőleg feltétel bekövetkezéséig hozza létre.
(2) A szerződés alapján a bérbeadó köteles a lakást a bérlő használatába adni, a bérlő pedig a lakás használatáért, továbbá a szerződés keretében a bérbeadó által nyújtott szolgáltatásért lakbért fizetni.
(3) A lakásbérleti jog a lakásra és a lakáshoz tartozó helyiségekre terjed ki.
(4) A fizetendő lakbérben a szerződés megkötésekor kell megállapodni. Ha a lakbér mértékét jogszabály állapítja meg, a szerződés akkor is létrejön, ha a felek a fizetendő lakbérben nem állapodtak meg.
(5)³ A lakás bérbeadásának érvényességéhez a szerződés írásba foglalása szükséges.
3. § (1)⁴ A helyi önkormányzat tulajdonában lévő lakásra (a továbbiakban: önkormányzati lakás) a tulajdonos önkormányzat - e törvény keretei között alkotott - rendeletében (a továbbiakban: önkormányzati rendelet) meghatározott feltételekkel lehet szerződést kötni. Az önkormányzati rendeletben meg kell határozni az önkormányzati lakás szociális helyzet alapján történő bérbeadásának a lakás bérbeadásakor fennálló jövedelmi és vagyoni körülményekhez igazodó feltételeit. Az önkormányzati rendelet a nem szociális helyzet alapján történő bérbeadás esetén szabályozhatja a Ptk. rendelkezéseinek megfelelő óvadék kikötésének lehetőségét és feltételeit.
(2)⁵ Az önkormányzati rendelet a bérbeadás feltételeként meghatározhatja, hogy a lakásbérleti szerződés fennállása alatt a bérlő köteles életvitelszerűen a lakásban lakni. A rendeletben meghatározott ilyen feltételt a szerződésnek tartalmaznia kell azzal a kikötéssel, hogy a bérlő a lakásból történő két hónapot meghaladó távollétét és annak időtartamát köteles írásban a bérbeadó részére bejelenteni. A bérlő által bejelentett - különösen: egészségügyi ok, munkahely megváltozása, tanulmányok folytatása miatt történő - távolléte alatt, erre hivatkozással felmondani nem lehet. Nem lehet felmondani a szerződést abban az esetben sem, ha a bérlő a bejelentést menthető okból mulasztotta el, és erről a bérbeadót - felhívására - írásban tájékoztatja.
(3) Ha az önkormányzati lakás, továbbá a műteremlakás bérlőjének kijelölésére vagy kiválasztására megállapodás, illetőleg e törvény hatálybalépésekor jogszabály meghatározott szervet jogosít fel, az általa megjelölt személlyel kell szerződést kötni. A bérlőkijelölésre, valamint ilyen megállapodás esetén a bérlő kiválasztására jogosult döntése alapján a szerződés határozatlan vagy határozott időre, illetőleg feltétel bekövetkezéséig köthető. A bérlőkijelölésre jogosult a szerződés tartalmára vonatkozóan - ha erre törvény vagy megállapodás felhatalmazza - egyéb feltételeket is előírhat.
(4) Az e törvényben előírt bérbeadói hozzájárulás - ha a felek megállapodásából más nem következik - a bérlőkijelölésre jogosult által meghatározott tartalommal érvényes. Ezt a rendelkezést kell alkalmazni a bérlőkiválasztási jog esetén is, ha e törvény a jogosult

hozzájárulását írja elő.

(5)⁶ Az állam tulajdonában lévő lakásra (a továbbiakban: állami lakás) - a (3) bekezdés megfelelő alkalmazásával - a bérlő kiválasztására jogosult által megjelölt személlyel és időtartamra lehet szerződést kötni.

(6)⁷ A (3) bekezdésben említett műteremlakás esetén a kultúráért felelős miniszter a bérlőkijelölési jog gyakorlását költségvetési szervre vagy alkotóművészeti hivatásgyakorlást szolgáló gazdasági társaságra átruházhatja.

4. § (1) A lakást több bérlő együttesen is bérelheti (bérlőtársak).

(2) Önálló bérlet esetén bérlőtársi jogviszony akkor létesíthető, ha ebben a bérbeadó és a bérlő, valamint a leendő bérlőtárs megállapodnak.

(3) Önkormányzati lakásra bérlőtársi szerződés önkormányzati rendeletben meghatározott feltételekkel köthető.

(4) Önkormányzati lakásra - ha a bérlőkijelölésre jogosult eltérően nem rendelkezik - a házastársak közös kérelmére, bérlőtársi szerződést kell kötni.

(5) A bérlőtársak jogai és kötelezettségei egyenlőek, jogaikat együttesen gyakorolhatják. Kötelezettségük a bérbeadóval szemben egyetemleges.

5. § (1) Ha a szerződés alapján a bérlők a lakás meghatározott lakószobáját és egyes helyiségeit kizárólagosan, más helyiségét pedig közösen használják, társbérlők. A társbérlő önálló bérlő.

(2) Önkormányzati és állami lakásban megüresedett társbérlői lakrészt ismételt, önálló bérletként bérbe adni nem lehet.

(3) Önkormányzati rendelet szabályozza az önkormányzati lakásban lévő megüresedett társbérlői lakrésznek a lakásban maradó társbérlő részére történő bérbeadásának feltételeit.

II. Fejezet

A felek jogai és kötelezettségei

6. § (1) Ha a lakbér mértékét jogszabály határozza meg és a felek a szerződés megkötésekor a fizetendő lakbérben nem állapodtak meg, a bérbeadó köteles a lakbér összegét a beköltözést követő nyolc napon belül a bérlővel írásban közölni. Ha a bérlő a lakbér összegét, a közlés kézhezvételétől számított nyolc napon belül írásban nem kifogásolja, a közölt bért köteles fizetni.

(2) Ha a felek a lakbérben vagy a lakbér módosításában nem tudnak megegyezni, annak megállapítását a bíróságtól kérhetik. A bíróság jogerős határozatáig a lakásért a korábban fizetett, ennek hiányában a bérbeadó által közölt lakbért kell fizetni.

7. § (1) A bérbeadó a lakást a komfortfokozatának megfelelő lakásberendezésekkel együtt a szerződésben meghatározott feltételekkel és időpontban rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban köteles a bérlőnek átadni.

(2) A lakás rendeltetésszerű használatra akkor alkalmas, ha az épület központi berendezéseinek a lakásban lévő részei és a lakásberendezések üzemképesek.

8. § (1) A bérbeadó szavatol azért, hogy a lakás az átadásakor rendeltetésszerű használatra alkalmas.

(2) A bérbeadó a bérlet fennállása alatt a lakással összefüggő, törvényben meghatározott, illetőleg a szerződésben vállalt kötelezettségéért szavatol.

(3) Az (1) és (2) bekezdés szerinti szavatosságra a hibás teljesítés miatti szavatosság szabályait az e törvényben meghatározott, illetőleg a szerződésben kikötött eltérésekkel kell alkalmazni.

9. § (1) A bérbeadó és a bérlő megállapodhatnak, hogy a lakást a bérlő teszi rendeltetésszerű használatra alkalmassá és látja el a komfortfokozatának megfelelő lakásberendezésekkel. A megállapodásban a felmerülő költségek megtérítését és annak feltételeit is meg kell határozni.

(2) A bérlő a szavatossági hiba elhárításához szükséges munkát a bérbeadó helyett és költségére elvégezheti, ha a hiba elhárításáról a bérbeadó a bérlő írásbeli felszólításában megjelölt megfelelő határidőben nem gondoskodik.

10. § (1) A bérbeadó köteles gondoskodni

a) az épület karbantartásáról;

b) az épület központi berendezéseinek állandó üzemképes állapotáról;

c) a közös használatra szolgáló helyiségek állagában, továbbá e helyiségek berendezéseiben keletkezett hibák megszüntetéséről.

(2) Az épülettel, illetőleg a közös használatra szolgáló helyiségekkel és területtel összefüggő - az (1) bekezdésben nem említett - egyéb kötelezettségek teljesítésére a felek megállapodása az irányadó.

(3) A feleknek meg kell állapodniuk abban is, hogy a bérlő a bérbeadótól átvállalt kötelezettség teljesítése esetén milyen mértékű lakbérmérséklésre tarthat igényt.

11. § (1) A bérbeadó a 10. § (1) bekezdésében meghatározott kötelezettségét:

a) életveszélyt okozó, továbbá az épület állagát veszélyeztető vagy a lakás, illetőleg a szomszédos lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek rendeltetésszerű használatát ténylegesen akadályozó (a továbbiakban együtt: azonnali beavatkozást igénylő) hibák esetében haladéktalanul;

b) azonnali beavatkozást nem igénylő hibák esetében pedig általában az épület karbantartásával vagy felújításával összefüggésben köteles teljesíteni.

(2) A bérlő az igazolt költségének egy összegben való megtérítését igényelheti a bérbeadótól, ha helyette azonnali beavatkozást igénylő munkát végzett, feltéve, hogy az a másik félnek méltánytalan megerhelést nem okoz.

(3) Önkormányzati lakás esetén a bérbeadónak a bérlő igazolt költségeit - haladéktalanul - egy összegben kell megtéríteni.

(4) Ha a bérbeadó az (1) bekezdés b) pontjában foglalt kötelezettségét - az ott megjelölt időpontban - a bérlő felszólítása ellenére sem teljesíti, akkor a bérlő

a) a bíróságtól kérheti a bérbeadó kötelezését a hiba kijavítására;

b) a bérbeadó helyett és költségére a munkát elvégezheti.

11/A. §⁸ (1) A bérbeadó az épületre, az abban lévő lakásra és nem lakás céljára szolgáló helyiségre vonatkozó, jogszabályban meghatározott energiahatékonysági tanúsítványt vagy annak másolatát a szerződés megkötését megelőzően köteles az új bérlőnek bemutatni, és azt a szerződés megkötésével egyidejűleg az új bérlő részére átadni.

(2) Az új bérlő a bérbeadóhoz intézett írásbeli nyilatkozatával ismeri el az energiahatékonysági tanúsítvány (1) bekezdés szerinti

a) bemutatását annak megtekintésekor,

b) átvételét a szerződés megkötésekor.

(3) Ha a bérbeadásra kínálás médiában megjelenő kereskedelmi közlemény alapján történik, a bérbeadónak gondoskodnia kell a rendelkezésre álló energiahatékonysági tanúsítványban feltüntetett energiahatékonyság-mutató kereskedelmi közleményben történő közzétételéről is.

12. § (1) A bérlő a lakbért a szerződésben meghatározott összegben és időpontban köteles a bérbeadó részére megfizetni. Ha a felek a lakbérfizetés időpontjában nem állapodtak meg, a bérlő a lakbért havonta előre egy összegben, legkésőbb a hónap 15. napjáig köteles megfizetni.

(2) A bérlő és a vele együttlakó személyek a lakást rendeltetésszerűen, a szerződésnek megfelelően használhatják.

(3) A bérlőt és a vele együttlakó személyeket - a többi bérlő jogainak és érdekeinek sérelme nélkül - megilleti a közös használatra szolgáló helyiségek és területek használatának a joga.

(4)² A bérbeadó a rendeltetésszerű használatot, valamint a szerződésben foglalt kötelezettségek teljesítését évente legalább egyszer vagy a szerződésben meghatározottak szerint évente több alkalommal - a bérlő szükségtelen háborítása nélkül - ellenőrzi. A bérlő arra alkalmas időben a lakásba történő bejutást biztosítani, és az ellenőrzést tűrni köteles; ez a rendelkezés megfelelően irányadó a rendkívüli káresemény, illetőleg a veszélyhelyzet fennállása miatt a lakáson belül szükséges hibaelhárítás elvégzésének biztosítása esetén.

(5)¹⁰ Önkormányzati lakás esetén a (4) bekezdésben említett ellenőrzés egy naptári éven belül történő lefolytatásának gyakoriságát önkormányzati rendeletben kell meghatározni.

13. §¹¹ (1) A lakás burkolatainak, ajtóinak, ablakainak és a lakás berendezéseinek karbantartásával, felújításával, illetőleg azok pótlásával, cseréjével kapcsolatos költségek viselésére a bérbeadó és a bérlő megállapodása az irányadó; megállapodás hiányában a karbantartással és felújítással kapcsolatos költségek a bérlőt, a pótlással és cserével kapcsolatos költségek a bérbeadót terhelik.¹²

(2) Az (1) bekezdésben említett munkák elvégzése a szociális helyzet alapján bérbé adott és az állami lakás esetén a bérlőt terheli, a szerződés megkötésekor azonban a fizetendő lakbér összegét ennek figyelembevételével kell megállapítani. Állami lakás esetén a felek ettől eltérően is megállapodhatnak.¹³

(3) Ha a lakásban, a lakásberendezésekben, továbbá az épületben, az épület központi berendezéseiben a bérlő vagy a vele együttlakó személyek magatartása miatt kár keletkezik, a bérbeadó a bérlőtől a hiba kijavítását vagy a kár megtérítését követelheti.

(4) Az épület felújítása, illetőleg a vezetékháló meghibásodása miatt a lakáson belül szükséges munkák elvégzéséről a bérbeadó köteles gondoskodni.

14. § (1) A bérlő a szerződésben vállalt kötelezettségét olyan időpontban és módon köteles teljesíteni, ahogy azt a lakás, illetőleg a lakásberendezések állapota szükségessé teszi.

(2) Ha a bérbeadó a jogszabályban, illetőleg a szerződésben foglalt kötelezettségét a bérlő írásbeli felszólítására sem teljesíti, a bérlő a 9. § (2) bekezdésében szabályozott módon járhat el.

15. § (1) A bérbeadó és a bérlő megállapodhatnak, hogy a bérlő a lakást átalakítja, korszerűsíti. A megállapodásnak tartalmaznia kell azt is, hogy a munkák elvégzésének költségei melyik felet terhelik.

(2) Amennyiben az (1) bekezdésben említett munka elvégzése következtében a lakás komfortfokozata is megváltozik, az eredeti szerződés módosítására akkor kerülhet sor, ha a felmerülő költségeket a bérbeadó viseli.

16. § (1) A bérbeadó, illetőleg a bérlő az őt terhelő munkát úgy köteles elvégezni, hogy a lakás, illetőleg más lakások rendeltetésszerű használatát - lehetőség szerint - ne akadályozza. A munka megkezdéséről és várható időtartamáról az érdekelt bérlőket előzetesen értesíteni kell.

(2) Az életveszély elhárításához szükséges munka a másik fél felszólítása nélkül is elvégezhető. Erről a másik felet egyidejűleg értesíteni kell.

(3) A bérlő köteles tűrni az épület karbantartásával, felújításával, helyreállításával, átalakításával, bővítésével és korszerűsítésével kapcsolatos, valamint a bérbeadót és más bérlőt terhelő egyéb munkák elvégzését, ha ezek nem eredményezik a lakás megsemmisülését.

17. § (1) A szerződés megszűnésekor a bérlő köteles a lakást és a lakásberendezéseket rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban a bérbeadónak visszaadni.

(2) A felek úgy is megállapodhatnak, hogy a visszaadáskor a lakást és a lakásberendezéseket a bérbeadó teszi rendeltetésszerű használatra alkalmassá. Ebben az esetben az ezzel kapcsolatban felmerült költségeket a bérlő köteles a bérbeadónak megtéríteni.

18. § (1) Ha az épület karbantartásával, felújításával, helyreállításával, átalakításával, bővítésével kapcsolatos munkák csak a bérlő átmeneti kiköltöztetése esetén végezhetőek el, a lakásbérleti jogviszony a munkák elvégzésének időtartamára szünetel. A szünetelést és annak időtartamát a bérbeadó és a bérlő megállapodása, vita esetén a bíróság állapítja meg.

(2) A bérbeadó az átmenetileg kiköltöztetett bérlő részére ugyanazon a településen - fővárosban a főváros területén - köteles másik lakást felajánlani. A bérlő ingóságai elhelyezésének, továbbá költözésének költségei a bérbeadót terhelik.

(3) A bérlő kevesebb szobaszámú, alacsonyabb komfortfokozatú lakást is köteles elfogadni, ha az egyébként - az együttlakó személyek számára is figyelemmel - megfelel a lakás követelményeinek.

19. § (1) Önkormányzati lakás esetén, ahol a törvény a bérbeadó és bérlő jogai és kötelezettségei vonatkozásában a felek megállapodására utal, annak tartalmát a bérbeadó tekintetében önkormányzati rendelet határozza meg.

(2) Az önkormányzati rendelet felhatalmazhatja a bérbeadót a megállapodás tartalmának meghatározására.

20. § (1) A lakást jogcím nélkül használó, a jogosult részére lakáshasználati díjat (a továbbiakban: használati díj) köteles fizetni. A használati díj a lakásra megállapított lakbérrel azonos összeg.

(2)¹⁴ A jogcím nélküli használat kezdetétől számított két hónap elteltével a használati díj emelhető. Ez a rendelkezés nem alkalmazható, ha a jogcím nélküli használó másik lakásra tarthat igényt.

(3) Önkormányzati lakás esetén a használati díj emelésének mértékét és feltételeit önkormányzati rendelet határozza meg.

(4) Bérlokijelölési jog esetén a használati díj emelésének mértékét a bérlokijelölésre jogosult határozza meg. A használati díj lakbért meghaladó összege a bérlokijelölésre jogosultat illeti meg.

21. § (1)¹⁵ A bérlő a lakásba más személyt - a kiskorú gyermeke, valamint a befogadott gyermekének az együttlakás ideje alatt született gyermeke kivételével - a bérbeadó írásbeli hozzájárulásával fogadhat be.

(2)¹⁶ Önkormányzati lakásba a bérlő a bérbeadó írásbeli hozzájárulása nélkül is befogadhatja házastársát, gyermekét, befogadott gyermekének a gyermekét, valamint szülőjét.

(3)¹⁷ A bérlőtárs a lakásba más személyt - a kiskorú gyermeke, valamint a befogadott gyermekének az együttlakás ideje alatt született gyermeke kivételével - a másik bérlőtárs írásbeli hozzájárulásával fogadhat be.

(4) A társbérlő a lakrészébe - a (2) bekezdésben említettekén kívül - más személyt csak a másik társbérlő írásbeli hozzájárulásával fogadhat be.

(5) A (3)-(4) bekezdés szerinti befogadáshoz a bérbeadó írásbeli hozzájárulása is szükséges, kivéve azt a személyt, akit a bérlő a bérbeadó hozzájárulása nélkül is befogadhat.

(6) Önkormányzati lakás esetén, ha a befogadáshoz a bérbeadói hozzájárulás szükséges, ennek feltételeit önkormányzati rendelet határozza meg.

22. § (1) A bérlő a lakásbérleti jog folytatása ellenében tartási szerződést a bérbeadó írásbeli hozzájárulásával köthet.

(2) A tartási szerződés megkötése után a felek a lakásba más személyt - kiskorú gyermekük kivételével - a másik fél írásbeli hozzájárulásával fogadhatnak be.

(3) Önkormányzati lakás esetén a bérbeadó megtagadhatja a tartási szerződéshez való hozzájárulását, ha a szerződő felek életkora vagy egyéb körülményei alapján a bérlő tartásra nem szorul, illetőleg az eltartó a tartásra nem képes.

III. Fejezet

A lakásbérlet megszűnése¹⁸

23. § (1)¹⁹ A szerződés az alábbi esetekben szűnik meg:

a) a felek a szerződést közös megegyezéssel megszüntetik;

b) a lakás megsemmisül;

c) az arra jogosult felmond;

d) a bérlő meghal és nincs a lakásbérleti jog folytatására jogosult személy;

e) a bérlő a lakást elcseréli;

f) a bérlőt Magyarország területéről kiutasították;

g) a bérlő lakásbérleti jogviszonyát a bíróság megszünteti;

h) a bérlő lakásbérleti jogviszonya hatósági határozat folytán megszűnik;

i) e törvény erejénél fogva.

(2) A határozott időre szóló, illetőleg valamely feltétel bekövetkezéséig tartó lakásbérleti jog a szerződésben meghatározott idő elteltével, illetőleg a feltétel bekövetkezésekor szűnik meg.

(3) A felek az önkormányzati lakásra kötött szerződést közös megegyezéssel úgy is megszüntethetik, hogy a bérbeadó a bérlőnek másik lakást ad bérbe, vagy pénzbeli térítést fizet. A másik lakás bérbeadása mellett pénzbeli térítés is fizethető. A másik lakás bérbeadására, illetőleg a pénzbeli térítésre vonatkozó szabályokat önkormányzati rendelet határozza meg.

(4) Ha a lakás elemi csapás vagy más ok következtében megsemmisült, illetőleg az építésügyi hatóság életveszély miatt annak kiürítését rendelte el és a bérlő (használó) elhelyezéséről maga vagy a lakással rendelkező szerv nem tud gondoskodni, az ideiglenes elhelyezés az említett lakás fekvése szerint illetékes települési, fővárosban a kerületi önkormányzat feladata.

23/A. §²⁰ (1) Önkormányzati vagy állami tulajdonban lévő lakás bérlete e törvény erejénél akkor szűnik meg, ha

a) a lakás a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény alapján a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházással érintett területen helyezkedik el, és

b) a bérleti jogviszony fennmaradása egyúttal a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházás megvalósítását akadályozza.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt feltételek bekövetkezése esetén, ha a lakás bérlője életvitelszerűen a lakásban tartózkodik, részére haladéktalanul a 26. § (1)-(4) bekezdésében foglalt tulajdonságokkal rendelkező cserelakást kell felajánlani. A lakásbérlet ez esetben csak akkor szűnik meg, ha azt a bérlő a felajánlás közlését követő 30 napon belül nem fogadja el. Ez esetben a lakásbérlet a felajánlás közlését követő 91. napon megszűnik.

(3) Az (1) bekezdésben foglaltak fennállása esetén, ha a lakás bérlője életvitelszerűen nem tartózkodik a lakásban az (1) bekezdés **a)** pontjában foglalt feltétel bekövetkeztének napját megelőző legalább hat hónapban, a lakásbérlet a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházásról szóló kormányrendelet hatálybalépésétől számított 91. napon szűnik meg. Ha 90 napnál kevesebb van hátra a határozott időtartamú lakásbérleti szerződésből, akkor az a lakásbérleti szerződésben foglalt időpontban szűnik meg.

(4) Ha a lakásbérlet a (2) bekezdésben meghatározottak szerint szűnik meg, akkor a bérlő

a) határozott idejű lakásbérlet fennállása esetén - ha a bérbeadó a bérlő lakhatását csak más bérlemény útján tudja biztosítani - a bérleti szerződésben meghatározott és még hátralévő időtartam alapján számított bérleti díj és a bérleti jogviszony megszűnése miatt bérelt, a korábbi bérleményhez hasonló lakás bérleti díja különbözetének megtérítésére,

b) határozatlan idejű lakásbérlet fennállása esetén teljes, feltétlen és azonnali kártalanításra jogosult.

(5) Ha a lakásbérlet a (3) bekezdésben meghatározottak szerint szűnik meg, akkor a bérlő

a) határozott idejű lakásbérlet fennállása esetén a bérleti szerződésben meghatározott és a megszűnéskor még hátralévő időtartam

alapján számított - de legfeljebb három havi összegnek megfelelő - bérleti díjra,

➡ *b)* határozatlan idejű lakásbérlet fennállása esetén a bérleti szerződésben meghatározott bérleti díj három havi összegének megfelelő kártalanításra jogosult.

➡ (6) Az (1) bekezdés *a)* pontja alkalmazásában nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházással érintett terület alatt az erről szóló kormányrendeletben meghatározott területet kell érteni.

➡ (7) E §-ban foglalt rendelkezések megsértése esetén a polgári jogi szabályok szerint bírósághoz lehet fordulni azzal, hogy az államot vagy az önkormányzatot terheli annak bizonyítása, hogy a lakásbérlet fennmaradása a beruházás megvalósítását akadályozza.

24. § (1) A bérbeadó a szerződést írásban felmondhatja, ha

a) a bérlő a lakbért a fizetésre megállapított időpontig nem fizeti meg;

b) a bérlő a szerződésben vállalt vagy jogszabályban előírt egyéb lényeges kötelezettségét nem teljesíti;

c) a bérlő vagy a vele együttlakó személyek a bérbeadóval vagy a lakókkal szemben az együttélés követelményeivel ellentétes, botrányos, túrhetetlen magatartást tanúsítanak;

d) a bérlő vagy a vele együttlakó személyek a lakást, a közös használatra szolgáló helyiséget, illetőleg területet rongálják vagy a rendeltetésükkel ellentétesen használják;

e) a bérlő részére megfelelő és beköltözhető lakást (a továbbiakban: cserelakás) ajánl fel.

(2) Bérlőtársi jogviszony esetén a felmondás valamennyi bérlőtársra csak akkor terjed ki, ha a felmondási ok velük szemben is megvalósult és a bérbeadó a felmondást valamennyi bérlőtárral közölte.

(3)²¹ A bérbeadó a felmondás jogát a 3. § (3) bekezdésében meghatározott rendelkezések alapján fennálló bérlőkijelölési, vagy bérlőkiválasztási jog esetén e jog jogosultjának kezdeményezése alapján, vagy - a jogosult egyidejű írásbeli értesítése mellett - önállóan gyakorolja.

25. § (1) Ha a bérlő a bérfizetésre megállapított időpontig a lakbért nem fizeti meg, a bérbeadó köteles a bérlőt - a következményekre figyelmeztetéssel - a teljesítésre írásban felszólítani. Ha a bérlő a felszólításnak nyolc napon belül nem tesz eleget, a bérbeadó további nyolc napon belül írásban felmondással élhet.

(2) Ha a bérlő a szerződésben vállalt, vagy jogszabályban előírt egyéb lényeges kötelezettségét a bérbeadó által írásban megjelölt határidőben nem teljesíti, a bérbeadó a határidőt követő tizenöt napon belül írásban felmondással élhet.

(3) Ha a bérlő vagy a vele együttlakó személyek magatartása szolgál a felmondás alapjául, a bérbeadó köteles a bérlőt - a következményekre figyelmeztetéssel - a magatartás megszüntetésére vagy megismétlésétől való tartózkodásra a tudomására jutástól számított nyolc napon belül írásban felszólítani. A felmondást az alapjául szolgáló magatartás folytatásától vagy megismétlésétől számított nyolc napon belül írásban kell közölni.

(4) A felmondást nem kell előzetes felszólításnak megelőznie, ha a kifogásolt magatartás olyan súlyos, hogy a bérbeadótól a szerződés fenntartását nem lehet elvárni. A felmondást a tudomásra jutástól számított nyolc napon belül írásban kell közölni.

(5) A felmondás az (1) és (2) bekezdés esetében az elmulasztott határnapot követő hónap, a (3) és (4) bekezdés esetében a hónap utolsó napjára szólhat. A felmondási idő nem lehet rövidebb tizenöt napnál.

26. § (1) A bérbeadó a határozatlan időre szóló szerződést írásban felmondhatja, ha a bérlő részére egyidejűleg ugyanazon a településen - a fővárosban a főváros területén - cserelakást ajánl fel bérleti jogviszony létesítésére. A felmondási idő azonban három hónapnál rövidebb nem lehet.

(2) A cserelakás megfelelőségénél figyelembe kell venni mindkét lakás

a) komfortfokozatát;

b) alapterületét;

c) műszaki állapotát;

d) lakóhelyiségeinek számát;

e) településen és épületen belüli fekvését;

f) lakbérét.

(3) Ha a felmondással érintett lakásra a bérleti jog határozatlan időre szól, ezt a cserelakás megfelelőségénél is figyelembe kell venni. A felajánlott lakás akkor is megfelelő, ha a lakások közötti eltérést a felajánlott lakás más előnye kiegyenlíti. A bérlő kevesebb szobaszámú, kisebb alapterületű lakást csak akkor köteles elfogadni, ha ez reá vagy a vele együtt lakó személyekre nézve nem jár jelentős érdeksérelemmel.

(4) A bérbeadó nem köteles cserelakást felajánlani, ha a bérlőnek a bérelt lakással azonos településen - a fővárosban a főváros területén - megfelelő és beköltözhető lakása van.

(5)²² A bérbeadó a határozatlan időre szóló szerződést - ha a felek másképpen nem állapodtak meg - írásban, cserelakás és a 24. § (1) bekezdésének *a)*-*d)* pontjaiban meghatározott okok fennállása nélkül is felmondhatja a hónap utolsó napjára; a felmondási idő azonban nem lehet rövidebb három hónapnál.

(6)²³ Önkormányzati, illetőleg állami lakás esetén a bérbeadó az (5) bekezdésben említett cserelakás felajánlása nélküli felmondás jogát érvényesen nem gyakorolhatja.

(7)²⁴ A szociális helyzet alapján bére adott önkormányzati lakás esetén az (1) bekezdés szerinti felmondásra csak az épület (a benne lévő lakás) átalakítása, korszerűsítése, lebontása vagy társbérlet megszüntetése céljából kerülhet sor.

27. § (1) A bérbeadó a 26. § (1) bekezdés szerinti felmondás esetén a bérlővel megállapodhat, hogy lakás felajánlása helyett részére pénzbeli térítést fizet.

(2)²⁵ Önkormányzati lakás esetén a pénzbeli térítés mértékét és fizetésének feltételeit önkormányzati rendelet határozza meg.

(3) A 26. § (1) bekezdése szerinti felmondás esetén a bérlő igényt tarthat arra, hogy a bérbeadó térítse meg a lakásváltoztatással kapcsolatban felmerült indokolt költségeit.

28. § (1) A bérlő a határozatlan időre kötött szerződést bármikor írásban felmondhatja.

(2) A felmondás a hónap utolsó napjára szólhat, de a felmondási idő nem lehet rövidebb tizenöt napnál.

29. §²⁶ (1) A bérlő a lakás bérleti jogát - a bérbeadó hozzájárulásával - elcserélheti; a csereszerződést írásba kell foglalni.

(2) Önkormányzati lakás bérleti joga kizárólag másik lakás bérleti vagy tulajdonjogára cserélhető.

(3) Önkormányzati lakás esetén a bérbeadói hozzájárulás megadását és a csereszerződés érvényes megkötését megelőzően a bérbeadó - legalább 30 napos határidő megjelölésével - köteles az önkormányzati lakásra bérleti jogot szerző cserélő féltől kérni:

a) a lakásbérleti szerződésének, illetőleg a lakásbérleti jogviszonya fennállását tanúsító bérbeadó írásbeli nyilatkozatának,

b) lakástulajdonra történő csere esetén a tulajdonában álló lakóingatlanra vonatkozó tulajdoni lap 30 napnál nem régebbi hiteles másolatának

az iratokhoz történő benyújtását.²⁷

(4) Önkormányzati lakás esetén a bérbeadó megtagadhatja a cseréhez történő hozzájárulását, ha a cserepartner a (3) bekezdésben említett kérést a megadott határidőn belül nem teljesíti, vagy a benyújtott okiratok, illetőleg - szükség esetén - a cserelakás helyszínén történő megtekintése alapján kétség merül fel a cserepartner lakásbérleti vagy tulajdonjogának fennállása kérdésében.²⁸

(5) Az önkormányzati lakás bérleti jogának cseréjéhez történő hozzájárulás nem tagadható meg, ha bármelyik cserélő fél

a) egészségügyi ok,

b) munkahely megváltozása,

c) lényeges személyi körülményeinek, így különösen a bérlővel állandó jelleggel jogszerűen együttlakó személyek (21. §) számának megváltozása

miatt cseréli el a lakást, és a (4) bekezdésben említett indokok nem állnak fenn.²⁹

(6) Az önkormányzati lakás bérleti jogának cseréjéhez történő hozzájárulás nem tagadható meg akkor sem, ha az (5) bekezdés a) vagy b) pontjában megjelölt indok a bérlővel állandó jelleggel jogszerűen együttlakó személyek (21. §) esetében áll fenn.

(7) A hozzájárulást az (5)-(6) bekezdésekben említett indokok fennállása esetén is meg kell tagadni, ha a bérlőkijelölésre vagy az ismételten gyakorolható bérlőkiválasztásra jogosult, illetőleg az eltartó a cseréhez nem járul hozzá.

(8) Ha a bérbeadó a lakáscsere szerződéshez történő hozzájárulását e törvény rendelkezései vagy a joggal való visszaélés tilalma folytán nem tagadhatja meg, a csere következtében létrejövő új bérleti szerződés feltételeit sem állapíthatja meg terhesebben a cserével megszűnő bérleti szerződés feltételeinél, kivéve, ha ehhez a csere folytán bérleti jogot szerző hozzájárul. Ez a rendelkezés nem vonatkozik a lakbér megállapítására, ha a csere folytán bérleti jogot szerző cserélő fél a 34. § (1) bekezdésére tekintettel a korábbi bérlőtől eltérő lakbérbesorolásba esik.

30. § (1) A bérlőtárs és a társbérlő a bíróságtól kérheti a lakásban lakó másik bérlőtárs, illetőleg a társbérlő lakásbérleti jogviszonyának megszüntetését, ha az, illetőleg a vele együttlakó személy

a) a lakással kapcsolatos közös költségek öt terhelő részét nem fizeti meg;

b) a közös használatú helyiségeket szándékosan rongálja, beszennyezi vagy a tisztántartásukra vonatkozó rendelkezéseket megszegi;

c) a lakásban lakó személyek nyugalma zavarja vagy velük szemben az együttélés követelményeit durván sértő, botrányos magatartást tanúsít;

d) a lakásrészbe a törvény tiltó rendelkezése ellenére más személyt befogad.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezéseit házastársak és volt házastársak esetében akkor lehet alkalmazni, ha lakásbérleti jogviszonyukat a házasság felbontását, illetőleg a házassági életközösség megszűnését követően bírósági eljárás nélkül megállapodással rendezték, vagy azt a bíróság közöttük szabályozta.

(3) A kereset megindítása előtt a bérlőtársat, illetőleg a társbérlőt fel kell hívni a költség megfizetésére, illetőleg a kifogásolt magatartás megszüntetésére. Nincs szükség előzetes felszólításra, ha a magatartás olyan súlyos, hogy a sérelmet szenvedett féltől a bérlőtársi (társbérlői) jogviszony további fenntartása nem várható el.

(4) Ha a felszólítás eredménytelen volt, a keresetet a felhívásban a költség megfizetésére megszabott határidő elteltétől, illetőleg a sérelmes magatartás folytatásától vagy megismétlődésétől, ha pedig a felszólításra nincs szükség, a tudomásra jutástól számított harminc nap alatt kell megindítani. E határidő elmulasztása jogvesztéssel jár.

(5) Ha valamelyik bérlőtárs a lakást a visszatérés szándéka nélkül elhagyta, a bíróság - a visszamaradt bérlőtárs kérelmére - az eltávozott bérlőtárs bérlőtársi jogviszonyát megszüntetheti.

31. § (1) A szerződés megszűnése után a lakásban visszamaradó személy - az e törvény alapján bérleti jog folytatására jogosult kivételével - másik lakásra akkor tarthat igényt, ha a bérbeadó, illetőleg a bérlőkijelölésre vagy a bérlőkiválasztásra jogosult erre kötelezettséget vállalt.

(2) Önkormányzati lakás esetén a másik lakásban való elhelyezési kötelezettség vállalásának feltételeit önkormányzati rendelet szabályozza.

(3)³⁰

IV. Fejezet

A lakásbérleti jog folytatása

32. § (1) A bérlő halála esetén az eltartó a lakásbérleti jogot akkor folytathatja, ha

a) a tartási szerződéshez a bérbeadó írásban hozzájárult, és

b) az eltartó a szerződésben vállalt tartási - vagy ha a bíróság a tartási szerződést életjáradéki szerződéssé átalakítja, e szerződés szerinti - kötelezettségét teljesítette, továbbá

c) a bérbeadói hozzájárulástól a bérlő haláláig legalább egy év eltelt.

(2) Önkormányzati lakás esetén az, akit e törvény alapján a bérlő a bérbeadó hozzájárulása nélkül fogadhat be a lakásba, a lakásbérleti jog folytatására jogosult, ha a bérlő a lakásba befogadta és a bérlő halálakor életvitelszerűen a lakásban lakott.

(3)³¹ Ha a (2) bekezdésben említettek jogosultak a lakásbérleti jog folytatására, eltérő megállapodásuk hiányában a lakásbérleti jogot a következő sorrend szerint folytatják: a bérlő házastársa, gyermeke, befogadott gyermekének a gyermeke, továbbá a szülője.

(4) A lakásbérleti jogot az azonos sorrendben jogosultak - eltérő megállapodásuk hiányában - bérlőtársként folytathatják.

(5)³² A bérlő halála esetén a bérlőkijelölési joggal érintett lakás bérleti jogát a bérlőkijelölésre jogosult által meghatározott személy folytathatja.

(6) A törvény alapján önkormányzati lakás bérleti jogának folytatására jogosultak és az eltartó eltérő megállapodásának hiányában a bérlő halála esetén a lakásbérleti jogot az eltartó folytatja.

(7) Aki a lakásbérleti jogot folytatja, köteles a lakáshasználatot változatlan feltételek mellett továbbra is biztosítani azok részére, akik a bérlő halálakor jogszerűen laktak a lakásban.

V. Fejezet

Az albérlet

33. § (1) A bérlő a bérbeadó hozzájárulásával a lakás egy részét albérletbe adhatja. Az albérleti díjban a felek szabadon állapodnak meg.

(2)³³ A lakás albérletbe adásának érvényességéhez a szerződés írásba foglalása szükséges.

(3) Önkormányzati lakás esetén a bérbeadói hozzájárulás feltételeit önkormányzati rendelet határozza meg.

(4) A bérlő az albérleti szerződést a következő hónap utolsó napjára felmondhatja.

(5) Az albérllő a határozatlan időre kötött albérleti szerződést a hónap tizenötödik vagy utolsó napjára felmondhatja. A felmondási idő tizenöt nap.

VI. Fejezet

Az önkormányzati és az állami lakás lakbérének mértéke; a bérbeadó által nyújtott külön szolgáltatás díja³⁴

34. §³⁵ (1) Az önkormányzati lakások lakbérének mértékét

a) szociális helyzet alapján, vagy

b) költségelven, vagy

c) piaci alapon

történő bérbeadás figyelembevételével önkormányzati rendelet állapítja meg.

(2) A szociális helyzet alapján bérbe adott, illetőleg az állami lakás lakbérének mértékét a lakás alapvető jellemzői, így különösen: a lakás komfortfokozata, alapterülete, minősége, a lakóépület állapota és településen, illetőleg a lakóépületen belüli fekvése, valamint a 10. § rendelkezéseinek megfelelően a bérbeadó által a szerződés keretében nyújtott szolgáltatás alapján, továbbá a 13. § (2) bekezdés rendelkezéseinek figyelembevételével kell meghatározni.

(3)³⁶ A szociális helyzet alapján történő bérbeadással érintett bérlők részére az önkormányzati lakbértámogatás mértékét, a jogosultság feltételeit és eljárási szabályait az önkormányzat rendeletében kell megállapítani. A bérbeadó a jogosultság fennállását évente felülvizsgálja és a feltételek megszűnése esetén a lakbértámogatás nyújtását megszünteti.

(4) A költségelven bérbe adott lakás lakbérének mértékét a lakás (2) bekezdésben meghatározott alapvető jellemzői, továbbá a 10. § és a 13. § (1) bekezdésének rendelkezései alapján úgy kell megállapítani, hogy a bérbeadónak az épülettel, az épület központi berendezéseivel és a lakással, a lakásberendezésekkel kapcsolatos ráfordításai megtérüljenek.

(5) A piaci alapon bérbe adott lakás lakbérének mértékét a (4) bekezdésben foglaltak figyelembevételével úgy kell megállapítani, hogy az önkormányzat ebből származó bevételei nyereséget is tartalmazzanak.

(6) Ha a szociális helyzet alapján bérbe adott lakás esetén a bérlő (3) bekezdésben említett önkormányzati lakbértámogatásra való jogosultsága megszűnik, a bérbeadó - a bérlő vagyoni és jövedelmi helyzetének figyelembevételével - a fizetendő havi lakbér összegét az önkormányzati rendelet szerinti magasabb lakbértértéknek megfelelően módosíthatja.

35. § (1) A bérlő köteles megtéríteni a bérbeadó által nyújtott és a szerződésben - vagy más megállapodásukban - meghatározott külön szolgáltatás díját.

(2) A külön szolgáltatás díját önkormányzati rendelet, illetőleg más jogszabály keretei között a bérbeadó állapítja meg.

MÁSODIK RÉSZ

A HELYISÉGBÉRLET SZABÁLYAI

36. § (1) A nem lakás céljára szolgáló helyiség (a továbbiakban: helyiség) bérletének létrejöttére, a felek jogaira és kötelezettségeire, valamint a bérlet megszűnésére a lakásbérlet szabályait - e törvény Második részében foglalt eltérésekkel - megfelelően kell alkalmazni.

(2)³⁷ Az önkormányzat tulajdonában lévő helyiség (a továbbiakban: önkormányzati helyiség) bérbeadásának és a bérbeadó hozzájárulásának a feltételeit - az önkormányzati lakásokra vonatkozó szabályok megfelelő alkalmazásával - önkormányzati rendelet határozza meg; a helyiségbér mértékét az önkormányzati rendelet nem szabályozhatja.

37. §³⁸ A helyiség átadásával, rendeltetésszerű használatával, karbantartásával, felújításával, a bérleti jog szünetelésével, továbbá a szerződés megszűnésekor a helyiség visszaadásával kapcsolatban a bérbeadó és a bérlő jogaira és kötelezettségeire a felek megállapodása az irányadó.

38. § (1)³⁹ A felek a helyiségbér összegében szabadon állapodnak meg.

(2) A bérbeadó nem köteles a bérlő házastársával bérlőtársi szerződést kötni.

(3) A bérlő a helyiségbe más személyt csak a bérbeadó hozzájárulásával fogadhat be.

39. § A szerződés akkor is megszűnik, ha

a) a gazdasági társaság, illetőleg a nem gazdasági társaság formában működő jogi személy bérlő jogutód nélkül megszűnik;

b)⁴⁰ a bérlőnek a helyiségben végzett egyéni vállalkozói tevékenysége megszűnt.

40. §⁴¹ (1) Az egyéni vállalkozó bérlő halála esetén a bérleti jogot csak az egyéni vállalkozó özvegye, özvegy hiányában vagy annak egyetértésével örököse jogosult folytatni, feltéve, hogy az egyéni vállalkozói tevékenység folytatását az egyéni vállalkozóról szóló törvény rendelkezései szerint bejelentette.

(2) Nem egyéni vállalkozói tevékenység esetén csak a 21. § (2) bekezdésében felsorolt személyek jogosultak a bérleti jogot folytatni, ha a helyiséget továbbra is arra a célra használják, mint a bérlő.

41. § (1)⁴²

(2)⁴³ Ha a bérlő külön jogszabályokban meghatározottak szerint gazdasági társaságot, egyéni céget vagy szövetkezetet alapít vagy átalakulással létrehoz, a gazdasági társaság, az egyéni cég illetőleg a szövetkezet a jogutód.

42. § (1)⁴⁴ A bérlő a helyiség bérleti jogát a bérbeadó hozzájárulásával másra átruházhatja, elcserélheti, vagy a helyiséget albérletbe adhatja. Az erre vonatkozó szerződést írásba kell foglalni.

(2) Önkormányzati helyiség esetén a hozzájárulás feltételeit önkormányzati rendeletben kell meghatározni. A hozzájárulás nem tagadható meg, ha a cserélő fél az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételeket vállalja.

43. § (1)⁴⁵ A bérbeadó a határozatlan időre kötött szerződést - ha a felek másként nem állapodtak meg - cserehelyiség biztosítása, és a 24. § (1) bekezdésének a)-d) pontjaiban meghatározott esetek fennállása nélkül is felmondhatja. A felmondási idő - eltérő megállapodás hiányában - egy évnél rövidebb nem lehet.

(2)⁴⁶

(3)⁴⁷ A szerződésben vállalt kötelezettség alapján felajánlott cserehelyiség akkor megfelelő, ha a bérlő az előző helyiségben gyakorolt tevékenységét hasonló körülmények között folytathatja.

44. § (1) Önkormányzati, illetőleg állami tulajdonban lévő életvédelem céljára épített, vagy ilyen célra kijelölt helyiségekre a polgári védelmi parancsnokság hozzájárulásával és csak határozott idejű szerződést lehet kötni.

(2) A bérlő köteles a polgári védelmi helyiségek hasznosításáról szóló jogszabályban meghatározott feltételeket betartani.

HARMADIK RÉSZ

AZ ÖNKORMÁNYZATI, VALAMINT AZ ÁLLAMI LAKÁSOK ÉS HELYISÉGEK ELIDEGENÍTÉSE

45-48. §⁴⁸

49. §⁴⁹ (1) Az állam tulajdonából az önkormányzat tulajdonába került önkormányzati, illetőleg az állami lakásra, más személyt megelőző elővásárlási jog illeti meg

a) a bérlőt;

b) a bérlőtársakat egyenlő arányban;

c)⁵⁰ a társbérlőt az általa kizárólagosan használt lakóterület arányában;

d) az a)-c) pontban felsoroltak hozzájárulásával, azok egyenes ági rokonát, valamint örökbe fogadott gyermekét.

(2)⁵¹ Társbérlet esetén a közösen használt lakóterületet az (1) bekezdés c) pontjában említett arányban kell figyelembe venni.

50. §⁵² Annak a bérlőnek a lakását, aki nyugdíjas vagy nyugdíjszerű ellátásban részesül, és az elővásárlási joggal nem él, a szerződésének fennállásáig harmadik személy részére csak a bérlő írásbeli hozzájárulásával lehet elidegeníteni.

51. §⁵³ (1) Az első adásvételi szerződés megkötését megelőzően - az egylakásos, illetőleg az egy helyiségből (helyiségcsoportból) álló épület kivételével - az épületet társasházzá kell alakítani.

(2) A társasház alapító okirat tervezetének előkészítésébe a leendő tulajdonostársakat be kell vonni. Az alapító okirat tervezetének meg kell felelnie a leendő tulajdonostársak többségi akaratának.

52. §⁵⁴ (1) Az önkormányzati és az állami lakás vételárát - ha a lakást az e törvény alapján arra jogosult vásárolja meg - a hasonló adottságú lakások helyi forgalmi értéke alapján, különösen

a) az épület településen belüli fekvése;

b) az épületben lévő lakások száma, az épülethez tartozó földterület, a közös használatra szolgáló helyiségek és a közös használatra szolgáló területek nagysága;

c) az épület felszereltsége, műszaki állapota, építése, a felújítás óta eltelt idő;

d) a lakás alapterülete és komfortfokozata;

e) a lakottság ténye

figyelembevételével kell megállapítani.

(2) A vételár megállapításakor a forgalmi értékből le kell vonni a bérlőnek a lakásra fordított és meg nem térített értéknövelő beruházásainak az értékét.

53. §⁵⁵ (1)⁵⁶ Ha a lakást az e törvény alapján az arra jogosult vásárolja meg, részére - kérelmére - legalább tizenöt évi részletfizetési kedvezményt kell adni. Ha a jogosult kéri, a szerződés megkötésekor a megállapított vételár legfeljebb húsz százalékának egy összegben való megfizetése köthető ki. Az első vételárrészlet befizetése után fennmaradó hátralékra a havonta fizetendő részleteket egyenlő mértékben kell megállapítani.

(2) A vételár egy összegben való megfizetése, vagy az előírtnál rövidebb törlesztési idő vállalása esetén a vevőt árendedmény, illetőleg a vételárhátralékból engedmény illeti meg.

(3) Az eladó a szerződés megkötésekor a vételárhátralékra kamatot köthet ki.

54. §⁵⁷ (1) Az önkormányzati rendeletben kell meghatározni az e törvény alapján elővásárlási joggal érintett lakások eladása esetén⁵⁸

- a) a lakás vételárának mértékét;
- b) a szerződés megkötésekor fizetendő vételár részlet mértékét;
- c) a részletfizetés időtartamát és a szerződéses kamat mértékét, illetőleg a kamatmentesség lehetőségét és feltételeit;
- d) a vételárendedmény, illetőleg a vételárhátralék megfizetésére adott engedmény feltételeit és mértékét;
- e) elővásárlás esetén az ajánlat tartalmát és az ajánlati kötöttség idejét.

(2) Az (1) bekezdés b), c) és d) pontja szerinti feltételek meghatározása során a bérlő vagyoni és jövedelmi helyzetét figyelembe kell venni.

(3)⁵⁹ Az önkormányzat rendeletében határozza meg az e törvény alapján elővásárlási joggal nem érintett lakások eladásának feltételeit.

55. §⁶⁰ (1) Bérlőkijelölési vagy ismételten gyakorolható bérlőkiválasztási joggal érintett lakást (ideértve a műteremlakást is) csak a jog gyakorlójának írásbeli hozzájárulásával lehet elidegeníteni. Ez a rendelkezés alkalmazandó arra a helyiségre is, amelynek bérlőjét a helyiséggel rendelkező szerv jogosult kijelölni.

(2)⁶¹

(3) Az életvédelem céljait szolgáló helyiséget a megyei (fővárosi) polgári védelmi parancsnokság hozzájárulásával lehet elidegeníteni.

(4) A műemléképületben lévő lakást vagy helyiséget a műemléki hatóság hozzájárulásával, a külön jogszabály rendelkezéseinek figyelembevételével lehet elidegeníteni.

56. §⁶² Az önkormányzat vagy az állam tulajdonában lévő épületben a közös használatra szolgáló helyiséget és az épülethez tartozó közös használatra szolgáló területet önálló ingatlanként nem lehet elidegeníteni.

57. §⁶³ Az elővásárlási jog gyakorlása esetén a felek a szerződés megtámadásának jogáról nem mondhatnak le, illetőleg a megtámadás jogát megerősítéssel nem zárhatják ki. Az e tilalomba ütköző jognyilatkozat semmis.

58. §⁶⁴ (1) Ha a törvény másként nem rendelkezik, az állam tulajdonából az önkormányzat tulajdonába került helyiségre a bérlőt (bérlőtársat) elővásárlási jog illeti meg.

(2) Az önkormányzat rendeletében határozza meg az (1) bekezdésben említett helyiségek vételárának mértékét, megfizetésének (részletfizetés, vételárendedmény stb.) módját és feltételeit.

(3) Az önkormányzat rendeletében határozza meg az (1) bekezdésben nem említett egyéb helyiségei eladásának feltételeit.

59. §⁶⁵ Ha jogszabály másként nem rendelkezik, az állam tulajdonában lévő helyiségre a bérlőt elővásárlási jog illeti meg.

60. §⁶⁶ Ha az önkormányzati, illetőleg az állami tulajdonban lévő helyiséget az e törvény alapján elővásárlásra jogosult veszi meg, a vételár mértéke a helyi forgalmi értéket nem haladhatja meg.

61. §⁶⁷ Az elővásárlási joggal érintett önkormányzati, illetőleg állami lakás és helyiség tulajdonjoga nem pénzbeli hozzájárulásként nem bocsátható gazdasági társaság vagy más, a cégnyilvántartás hatálya alá tartozó jogalany rendelkezésére.

NEGYEDIK RÉSZ

VII. Fejezet

Az elidegenítésből származó bevételek felhasználása

62. §⁶⁸ (1)⁶⁹ Az önkormányzat, az állam tulajdonából az önkormányzat tulajdonába került lakóépületeinek (a bennük lévő lakások) elidegenítéséből származó, 1994. március 31. napját követően befolyó - az (5) bekezdés szerint csökkentett - teljes bevételét a számláját vezető pénzügyintézetnél elkülönített számlán köteles elhelyezni.

(2)⁷⁰ Az (1) bekezdésben meghatározott kötelezettség az állami tulajdonú lakóépületek (a bennük lévő lakások) elidegenítéséből származó, önkormányzatot megillető bevételekre is vonatkozik, tekintet nélkül arra, hogy az elidegenítésről a megszűnt tanácsai szerv vagy az önkormányzat döntött-e.

(3)⁷¹ Az önkormányzat az (1) és (2) bekezdésben említett bevételeit lakáscélokra és az ezekhez kapcsolódó infrastrukturális beruházásokra, különösen:

- a) új lakás építésére, új vagy használt lakás megvásárlására,
- b) lakóépület teljes vagy részletes felújítására, korszerűsítésére,
- c) városrehabilitációra,
- d) az EU-források felhasználásához szükséges önrész biztosítására,
- e) önkormányzati helyi támogatás nyújtására,
- f) lakóövezetbe sorolt építési telek kialakítására, közművesítésére,
- g) a lakáscélú állami támogatásokról szóló külön jogszabály szerinti pályázati önrész finanszírozására, ideértve a társasházi tulajdonosoktól és a lakásszövetkezetektől átvállalt önrészt is,
- h) a 34. § (3) bekezdésében említett önkormányzati lakbértámogatás nyújtására, továbbá
- i) az állampolgár tulajdonában álló lakásra - ideértve az államosított lakást is - 1953. április 1. napja előtt bármilyen jogcímen, illetőleg azt követően a lakásügyi hatóság kiutaló határozata alapján létrejött lakásbérlet (a továbbiakban: kényszerbérlet) felszámolására használhatja fel. A felhasználás részletes szabályait önkormányzati rendeletben kell meghatározni.

(4) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott kötelezettség nem vonatkozik azokra az önkormányzatokra, amelyek e törvény alapján rendeletalkotásra nem kötelesek.

(5) A lakás és helyiség elidegenítéséből származó bevételből az önkormányzat levonhatja

- a) az épület elidegenítésre való előkészítésével;
- b) a földrészlet megosztásával;
- c) a társasházzá való átalakítással;
- d) a forgalmi érték megállapításával;

e) az elidegenítés lebonyolításával

kapcsolatban ténylegesen felmerülő költségeket. Az önkormányzat továbbá levonja az 1991. évi XXXIII. törvény 43. §-a alapján a szolgálati lakással, illetve a bérlőkiválasztási joggal rendelkező szervet megillető vételárrészt.

62/A-62/B. §⁷²

63. §⁷³

63/A. §⁷⁴

64. § (1) Az önkormányzati tulajdonú lakóépületek (lakóépületrészek) felújításához igénybe vett pénzügyi kölcsön visszafizetésére az állam garanciát vállal és kamatainak megfizetéséhez támogatást nyújt.

(2) Annak a pénzügyi kölcsönnek (kölcsönhányadnak) az összege, amire az (1) bekezdésben említett állami garancia és támogatás igénybe vehető, nem haladhatja meg azt az összeget, amelyet az önkormányzat az adott munka elvégzésére saját eszközeiből ráfordít.

(3) A 63. § (1) és (2) bekezdésében megjelölt bevételből a kerületi önkormányzat számára biztosított juttatást a (2) bekezdés alkalmazása során az önkormányzat saját ráfordításának kell tekinteni.

(4) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy az állami garanciavállalás és a kamattámogatás feltételeit jogszabályban határozza meg.

Ingatlanközvetítés, ingatlanvagyon-értékelés és közvetítés⁷⁵

64/A. §⁷⁶ (1)⁷⁷ Az üzletszerű ingatlanközvetítői tevékenység folytatásához az ingatlanvállalkozás-felügyeleti hatóság engedélyre van szüksége.

(2) Az ingatlanközvetítő a tevékenységi körén belül:

a) az ingatlanok (beépíthető telek, illetőleg lakóépülettel vagy nem lakás céljára szolgáló épülettel beépített ingatlan) adásvételének és cseréjének közvetítésével,

b) a lakások és a nem lakás céljára szolgáló helyiségek, telkek bérlete és tulajdona cseréjének közvetítésével,

c) a feladatok ellátása érdekében az ingatlanok felkutatásával és azok forgalmi értékbecslésével, valamint

d) az ügyletek lebonyolításához szükséges dokumentációk és okiratok beszerzésével és előkészítésével

összefüggő feladatokat látja el.

64/B. §⁷⁸ (1)⁷⁹ Az üzletszerű ingatlanvagyon-értékelő és közvetítői tevékenység folytatásához az ingatlanvállalkozás-felügyeleti hatóság engedélyre van szüksége.

(2) Az ingatlanvagyon-értékelő és közvetítő a tevékenységi körén belül:

a) az ingatlanpiac és az ingatlan jellemzőinek ismeretében az ingatlan (beépíthető telek, illetőleg lakóépülettel, nem lakás céljára szolgáló épülettel beépített ingatlan) hasznosítása szerinti értékek meghatározásával,

b) az európai értékelési normák által meghatározott fogalmak, módszerek, eljárások alkalmazásával,

c) az értékelés formáinak és ezek változatainak alkalmazásával,

d) az értékelésben közreműködő szakértők munkájának irányításával és ellenőrzésével,

e) a megbízás szerinti feladatok elvégzésével és az eredmények teljes körű dokumentálásával, valamint

f) a hasznosítási, befektetési szándék megvalósulását és a megbízó érdekeinek érvényesülését bemutató tanulmány elkészítésével

összefüggő feladatokat látja el.

64/C. §⁸⁰ (1) Az üzletszerű ingatlanközvetítői, illetőleg üzletszerű ingatlanvagyon-értékelő és közvetítői tevékenység folytatását az ingatlanvállalkozás-felügyeleti hatóság annak engedélyezi, aki rendelkezik az e törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabályban meghatározott szakmai képesítéssel és megfelel az e törvényben vagy a felhatalmazása alapján kiadott jogszabályban meghatározott egyéb feltételeknek.

(2) Nem adható ingatlanközvetítői vagy ingatlanvagyon-értékelő és közvetítői engedély annak,

a)⁸¹ aki büntetett előéletű,

b) aki az ilyen tevékenységtől eltiltó jogerős bírói ítélet hatálya alatt áll,

c) aki a gazdasági társaságokról szóló törvény alapján vezető tisztségviselő nem lehet.

(3)⁸² Az engedély iránti kérelem tartalmazza akérelmező természetes személyazonosító adatait, lakcímét, értesítési címét, a szakképzettségét tanúsító bizonyítvány (oklevél) számát, és ahhoz csatolni kell a szakképesítést tanúsító bizonyítványt.

(4) Az üzletszerű ingatlanközvetítői, illetőleg az üzletszerű ingatlanvagyon-értékelő és közvetítői tevékenységet olyan gazdálkodó szervezet folytathatja, amelynek legalább egy személyesen közreműködő tagja vagy alkalmazottja - egyéni vállalkozó esetén, ha a tevékenységet nem maga látja el, legalább egy foglalkoztatottja - rendelkezik a 64/A. § (1) bekezdésében, illetve a 64/B. § (1) bekezdésében előírt engedéllyel, valamint az ilyen tevékenységével összefüggésben keletkezett, jogerősen megállapított köztartozásának eleget tett, továbbá megfelel az e törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabályban meghatározott egyéb feltételeknek.

(5)⁸³ A gazdálkodó szervezet köteles az üzletszerű ingatlanközvetítői vagy üzletszerű ingatlanvagyon-értékelő és közvetítői tevékenység folytatására irányuló szándékát az ingatlanvállalkozás-felügyeleti hatóságnak bejelenteni. A bejelentéshez csatolni kell a (4) bekezdés szerinti nemleges köztartozásról szóló igazolást. Az állami adóhatóságtól beszerezhető adóigazolással egyenértékű, ha az adózó szerepel a köztartozásmentes adózói adatbázisban.

(6) Ingatlanközvetítői tevékenység végzésére és a hozzá kapcsolódó ügyleti okiratok elkészítésére - a forgalmi értékbecslés, illetőleg az ingatlanvagyon-értékelés kivételével - az ügyvéd, feladatkörében a jogtanácsos az (1) bekezdésben említett szakképesítés nélkül is jogosult.

(7) Ha a gazdálkodó szervezet a bejelentéshez nem csatolja a nemleges köztartozásról szóló igazolást, az ingatlanvállalkozás-felügyeleti hatóság - a bejelentés feltételeinek megállapításához - adatszolgáltatási kérelemmel fordul a köztartozásokról nyilvántartást vezető hatósághoz. A megkeresett hatóság az adatszolgáltatása körében arról ad tájékoztatást, hogy az alapítónak van-e meg nem fizetett, lejárt köztartozása.

(8)⁸⁴ Ingatlanközvetítői, ingatlanvagyon-értékelő és -közvetítői tevékenységet folytatni kívánó személy e tevékenység engedélyezése iránti kérelem benyújtásával egyidejűleg hatósági bizonyítvánnyal igazolja azt a tényt, hogy büntetlen előéletű, valamint nem áll e tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt, vagy kéri, hogy e tények fennállására vonatkozó adatokat a bűnügyi

nyilvántartó szerv az ingatlanvállalkozás-felügyeleti hatóság részére - annak az ingatlanközvetítői, az ingatlanvagyon-értékelő és -közvetítői tevékenység engedélyezése iránti kérelem elbírálása céljából benyújtott adatigénylése alapján - továbbítsa. Az adatigénylés során az ingatlanvállalkozás-felügyeleti hatóság a 64/D. § (5) bekezdésében meghatározott adatokat igényelheti a bünygyi nyilvántartó szervtől.

64/D. §⁸⁵ (1)⁸⁶ Az ingatlanvállalkozás-felügyeleti hatóság az üzletszerű ingatlanközvetítői vagy az üzletszerű ingatlanvagyon-értékelő és -közvetítői tevékenység folytatására engedéllyel rendelkező természetes személyekről és az arra jogosult, 64/C. § (5) bekezdése szerinti bejelentést tevő gazdálkodó szervezetekről nyilvántartást vezet. A nyilvántartás - az (1a) bekezdés a)-f) pontjában meghatározottak kivételével - közhiteles hatósági nyilvántartásnak minősül. A nyilvántartásba való bejegyzésre és törlésre irányuló eljárás során okirati bizonyításnak van helye.

(1a)⁸⁷ Az (1) bekezdés szerinti nyilvántartás - a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvényben meghatározott adatokon túl - tartalmazza:

- a) a szolgáltatási tevékenységet végző természetes személy munkáltatójának megnevezését és székhelyét,
- b) a szolgáltatási tevékenység során használt nyelv megjelölését,
- c) a természetes személy szolgáltatási tevékenység gyakorlására jogosító szakképesítésének az Országos Képzési Jegyzékben szereplő azonosító számát, a bizonyítvány számát, a kiállító intézmény megjelölését, a kiadás helyét és időpontját,
- d) a szolgáltató gazdálkodó szervezet cégjegyzékszámát, egyéni vállalkozó esetén nyilvántartási számát,
- e) a szolgáltató gazdálkodó szervezet képviselőjére jogosult személy - egyéni vállalkozó esetén saját - nevét és lakóhelyét,
- f) szolgáltató gazdálkodó szervezet esetén a szolgáltatási tevékenység végzésére igazolással rendelkező személyesen közreműködő tag vagy alkalmazott nevét,
- g) a nyilvántartásba vétel időpontját,
- h) nyilvántartási számát.

(1b)⁸⁸ Az (1) bekezdés szerinti nyilvántartásban szereplő adatok - az (1a) bekezdés c) pontjában foglaltak kivételével - nyilvánosak.

(1c)⁸⁹ Az ingatlanvállalkozás-felügyeleti hatóság az (1) bekezdés szerinti nyilvántartásban szereplő adatokat a nyilvántartásból való törlésig kezeli.

(2) A nyilvántartásba vett természetes személy, egyéni vállalkozó neve, értesítési címe, szakmai tevékenységének megnevezése és a nyilvántartásba vétel száma nyilvános, amelyről bárki tájékoztatást kérhet. A nyilvántartásban szereplő minden további adatról a bíróság részére tájékoztatást lehet adni; a más - kívülálló - harmadik személy részére történő tájékoztatás megadásához az érintett természetes személy írásbeli hozzájárulása szükséges.

(3) A nyilvántartásból törölni kell azt a természetes személyt, egyéni vállalkozót:

- a) aki meghalt vagy a törlését kéri,
- b)⁹⁰ aki büntetett előéletű,
- c) aki az ilyen tevékenységtől eltöltő jogerős bírói ítélet hatálya alatt áll.

(4)⁹¹ A nyilvántartásban szereplő személy köteles az (1) bekezdésben foglalt adatok megváltozásáról az eljáró hatóságot a változástól számított tíz napon belül tájékoztatni.

(5)⁹² Az ingatlanvállalkozás-felügyeleti hatóság az ingatlanközvetítői, valamint az ingatlanvagyon-értékelő és -közvetítői tevékenység gyakorlásának időtartama alatt lefolytatott hatósági ellenőrzés keretében ellenőrzi azt is, hogy a nyilvántartásba vett ingatlanközvetítői, ingatlanvagyon-értékelő és -közvetítői tevékenységet végző személy büntetlen előéletű, és nem áll a tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt. A hatósági ellenőrzés céljából az ingatlanvállalkozás-felügyeleti hatóság adatot igényelhet a bünygyi nyilvántartási rendszerből. Az adatigénylés kizárólag azon adatra irányulhat, hogy az ingatlanközvetítő, illetve az ingatlanvagyon-értékelő és ingatlanvagyon-közvetítő büntetlen előéletű-e, valamint, hogy a tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt áll-e.

(6)⁹³ A 64/C. § (8) bekezdése és a 64/D. § (5) bekezdés alapján megismert személyes adatokat az ingatlanvállalkozás-felügyeleti hatóság

- a) az ingatlanközvetítői, az ingatlanvagyon-értékelő és -közvetítői tevékenység engedélyezése iránti eljárás jogerős befejezéséig,
- b) az ingatlanközvetítői, az ingatlanvagyon-értékelő és -közvetítői tevékenységet végző személy nyilvántartásba vétele esetén a hatósági ellenőrzés időtartamára vagy a nyilvántartásból való törlésre irányuló eljárásban az eljárás jogerős befejezéséig kezeli.

ÖTÖDIK RÉSZ

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

VIII. Fejezet

Átmeneti rendelkezések

65. § Önkormányzati lakásra - megállapodás alapján fennálló, illetőleg e törvény hatálybalépésekor jogszabályban biztosított - ismételten gyakorolható bérlőkiválasztási jog jogosultját a bérlő kiválasztásának joga változatlanul megilleti.

66-67. §⁹⁴

68. § (1) A szociális intézményből elbocsátott személynek, ha a lakásügyi hatóság javára a lakásbérleti jogviszonyról az intézménybe utaláskor pénzbeli térítés nélkül mondott le, az az önkormányzat köteles megfelelő és beköltözhető lakást bérbe adni, amelyik a lemondással érintett lakás tulajdonosává vált.

(2) Ha az intézménybe utaláskor a bérlő a lakásbérleti jogviszonyáról pénzbeli térítés ellenében mondott le a lakásügyi hatóság javára, a másik lakás bérbeadásának feltételeit az önkormányzat rendeletben szabályozza.

69-74. §⁹⁵

75. § (1) A szolgálati lakásra kötött szerződés megszűnik akkor is, ha a bérlőnek

a) a lakással rendelkező szervvel fennálló munkaviszonya, vagy

b) a szolgálati lakásra jogosító munkaköre vagy tevékenysége

megszűnik, kivéve, ha fegyveres testületi lakás esetén az illetékes miniszter ettől eltérően rendelkezett.

(2) Ha a szerződés megkötésekor a lakás szolgálati, illetőleg olyan vállalati bérlakásnak minősült, amelyre a szerződést határozott időre vagy feltétel bekövetkezéséig kötötték:

a) annak a bérlőnek, akinek - e törvény hatálybalépését megelőzően vagy azt követően - nem neki felróható okból szűnt, illetőleg szűnik meg a szerződése, továbbá

b) a lakás bérlőjének halálakor a vele együttlakó - e törvény 32. § (3) bekezdésében említett - személy részére a lakással rendelkező szervnek - e törvény szabályainak megfelelő - cserelakást kell felajánlania.

76. § (1) Ha a felek másképp nem állapodnak meg, az e törvény hatálybalépése előtt létrejött lakás- és helyiségbérleti szerződés esetén a bérbeadónak és a bérlőnek az épület és a lakás fenntartásával összefüggő jogaira és kötelezettségeire, továbbá a lakáshoz tartozó területek használatára a szerződés megkötésekor hatályban volt jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2)-(4)⁹⁶

(5) E törvény a hatálybalépésekor már fennálló bérlőtársi jogviszonyt nem érinti.

77-78. §⁹⁷**IX. Fejezet****Az önkormányzatokra vonatkozó külön rendelkezések⁹⁸**

79. § (1) Az önkormányzatnak rendelete megalkotása előtt a bérlők és a bérbeadók településen működő érdekképviseleti szervezetének véleményét ki kell kérnie. A rendelettervezetről a helyben szokásos módon hirdetményt kell közzétenni, amelyben határidő kitűzésével fel kell hívni az érdekképviseleteket véleményük közlésére.

(2) A községi önkormányzatnak nem kell rendeletben megállapítani az önkormányzati lakások és helyiségek bérletére, elidegenítésére vonatkozó szabályokat, ha a tulajdonában lévő lakások száma, illetőleg helyiségek esetében a bérbeadás útján hasznosított helyiségek száma nem haladja meg a húszat.

80. § (1) Az önkormányzat rendelete lehetővé teheti, hogy az önkormányzat vállalata és költségvetési szerve önállóan határozza meg a feladataik ellátásához biztosított helyiség, valamint - a törvény hatálybalépésekor - vállalati, szolgálati és átmeneti lakás bérbeadásának feltételeit. Ennek során az önkormányzati lakásokra és helyiségekre vonatkozó szabályokat nem kell alkalmazni, s a bérbeadó a lakásbérleti jog folytatására vonatkozó jogosultságot kizárhatja.

(2) Ha az önkormányzat a vállalata és költségvetési szerve számára a bérbeadás feltételeinek önálló meghatározását nem teszi lehetővé, az (1) bekezdésben említett lakást és helyiséget az önkormányzati lakásokra és helyiségekre vonatkozó szabályok szerint kell bérbé adni. Ezekre az önkormányzat rendelete - a törvény keretei között - külön szabályokat állapíthat meg.

(3) E törvény rendelkezései nem érintik az önkormányzati törzsvagyongra vonatkozó szabályokat.

81. §⁹⁹ (1) Az egyes állami tulajdonban lévő vagyontárgyak önkormányzatok tulajdonába adásáról szóló 1991. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Övt.) alapján a Kincstári Vagyongkezelő Szervezet, illetőleg a jogutódja vagyongkezelésében lévő lakások és e törvény hatálybalépésekor bérbeadás útján hasznosított helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre a lakás, illetőleg a helyiség fekvése szerinti önkormányzat rendeletének szabályait kell alkalmazni.

(2) Ha az önkormányzat - e törvény alapján - rendeletet nem alkot, az (1) bekezdésben említett szervnek a bérbeadói jogok gyakorlása és a bérbeadói kötelezettségek teljesítése során, illetőleg elidegenítés esetén a lakás (helyiség) fekvése szerinti önkormányzat véleményét előzetesen ki kell kérnie.

(3)¹⁰⁰ Az (1)-(2) bekezdések rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell az Egészségbiztosítási Önkormányzat tulajdonából állami tulajdonba és az egészségbiztosítási szerv vagyongkezelésébe került, bérbeadás útján hasznosított lakásokra és helyiségekre.

82. §¹⁰¹

83. §¹⁰² (1) A bérbeadás útján hasznosított önkormányzati lakás és helyiség tulajdonjoga nem pénzbeli hozzájárulásként nem bocsátható gazdasági társaság vagy más, a cégnyilvántartás hatálya alá tartozó jogalany rendelkezésére.

(2) Az önkormányzatok más önkormányzat tulajdonára fennálló, Övt.-n alapuló elővásárlási joga az önkormányzati lakásokra és a bérbeadás útján hasznosított önkormányzati helyiségekre nem érvényesíthető.

84. §¹⁰³ (1) Az önkormányzat képviselő-testülete dönthet arról, hogy a szociális helyzet alapján történő bérbeadás érdekében évente lakásigénylési névjegyzéket készít. Az önkormányzat a névjegyzék készítéséről hozott döntés esetén a lakásigénylés jogosultságát alátámasztó szociális helyzetre vonatkozó személyes adatokat az érintett önkéntes hozzájárulása alapján - az igénylés elbírálásáig, illetőleg a lakásbérleti szerződés megszűnéséig - kezeli. A kérelmek befogadásának, a névjegyzékbe vételnek és a névjegyzékbe vett igénylések teljesítésének eljárási szabályait az önkormányzati rendelet állapítja meg; a kérelmek befogadásának feltételeként azonban ellenérték megfizetése nem írható elő.

(2)¹⁰⁴ Az (1) bekezdés szerinti lakásigénylési névjegyzék készítése esetén a névjegyzékben szereplő személyes adatok kezelésének szabályait az önkormányzati rendelet határozza meg.

85. §¹⁰⁵ (1) A lakás fekvése szerinti települési - a fővárosban a kerületi - önkormányzat (e § és a 90. § alkalmazásában a továbbiakban együtt: önkormányzat) a 62. § (3) bekezdésében meghatározott kényszerbérlet fennállása esetén a kényszerbérlet, illetőleg a bérbeadó erre vonatkozó írásbeli bejelentésétől számított három éven belül köteles a kényszerbérlet részére - a bérbeadó egyidejű értesítésével - az e törvény rendelkezéseinek megfelelő önkormányzati cserelakásba (továbbiakban: cserelakás) bérbeadását felajánlani. Ha az önkormányzat a cserelakást felajánlotta, a bérbeadó a kényszerbérlet - a 26. § (1) bekezdésében meghatározott felmondási idővel - a következő hónap

utolsó napjára felmondhatja.

(2) Ha az önkormányzat a kényszerbérlet részére cserelakás bérbeadását előreláthatólag nem tudja felajánlani, az (1) bekezdésben meghatározott időtartamon belül köteles cserelakás helyett pénzbeli térítés fizetését a kényszerbérlet részére felajánlani. A megállapodás megkötésének feltétele a kényszerbérlet írásbeli kötelezettségvállalása arról, hogy a pénzbeli térítés kifizetését követő hónap utolsó napjával a lakásból kiköltözik. Az önkormányzat a megállapodásról a bérbeadót írásban értesíti.

(3) Ha az önkormányzat cserelakás bérbeadását nem tudja felajánlani és a cserelakás helyetti pénzbeli térítés fizetésében a kényszerbérlettel történő megállapodás sem jött létre, az önkormányzat az (1) bekezdésben meghatározott időtartamon belül köteles pénzbeli térítés fizetését a bérbeadó részére felajánlani. A felajánlott pénzbeli térítés kifizetésére csak akkor kerülhet sor, ha a bérbeadó és a kényszerbérlet között létrejött írásbeli megállapodásban a bérbeadó az önkormányzattól kapott pénzbeli térítésnek a kényszerbérlet kiköltözése érdekében történő felhasználását, a kényszerbérlet pedig erre tekintettel a lakásból való kiköltözését vállalja.

(4) A (2) és a (3) bekezdés szerint felajánlott pénzbeli térítés mértékét az önkormányzat az érintett lakáshoz hasonló adottságú lakások helyi forgalmi értékére és a lakás lakottságának tényére tekintettel, különösen az 52. § (1) bekezdésében foglaltak figyelembevételével állapítja meg.

(5) Ha az önkormányzat a kényszerbérlet vagy a bérbeadó részére a (2) vagy a (3) bekezdésben foglaltak szerint pénzbeli térítést fizetett, a kényszerbérlet a pénzbeli térítés kifizetését követő hónap utolsó napjával megszűnik.

(6) Ha a kényszerbérlet (1)-(3) bekezdés szerinti megszüntetésére tett intézkedések nem vezettek eredményre, az önkormányzat az (1) bekezdésben meghatározott időtartamon belül a bérbeadónak ajánlatot tesz a tulajdonában álló lakás kényszerbérlettel lakottan történő megvásárlására. Ilyen tartalmú megállapodás létrejötté esetén a volt kényszerbérlet az önkormányzat tulajdonába került lakás bérlőjévé válik.

(7) Ha a körülmények megváltozására tekintettel indokolt, úgy a kényszerbérlet megszüntetésére az (1) bekezdés szerinti időtartamon belül - az (1)-(3) és (6) bekezdés szerinti sorrendben - ismételt kísérletet kell tenni, ha pedig a soron következő megszüntetési módot sorrendben megelőző bármely megszüntetési mód alkalmazásának eredményessége valószínűsíthető, ezt kell megkísérlni.

(8)¹⁰⁶ Ha a kényszerbérletnek sem az (1)-(3), sem pedig a (6) bekezdésben említett módon történő megszüntetésére irányuló intézkedés nem járt eredménnyel, a volt kényszerbérlet az (1) bekezdésben meghatározott időtartam lejártát követő hónap első napjától a bérleti jogviszony fennmaradása mellett a lakás bérlőjévé válik. Ha a volt kényszerbérlet nyugdíjas vagy nyugdíjszerű ellátásban részesül és a bérbeadóval másképp nem állapodnak meg, a bérbeadó a bérleti szerződés megszűnéséig legfeljebb az önkormányzati rendeletben a szociális helyzet alapján bérbe adott lakásra meghatározott lakbér mérték háromszoros mértékének megfelelő lakbér megfizetésére tarthat igényt. Ha az önkormányzat e törvény rendelkezései alapján nem köteles rendeletet alkotni, a szociális helyzet szerinti lakbér mértéket a képviselő-testület határozata állapítja meg.¹⁰⁷

(9) Az önkormányzat - a kényszerbérletnek az (1)-(3) vagy a (6) bekezdésben említett módon történő megszűnéséig - köteles a kényszerbérlet által a szerződés alapján fizetett lakbér és a bérbeadó által közölt lakbér különbözetét a bérbeadónak megtéríteni. Ha az önkormányzat a bérbeadó által közölt lakbérkülönbség összegét nem fogadja el, úgy annak megállapítását - a 6. § (2) bekezdése alapján történő lakbér-megállapítás keretében - a bíróságtól kérheti.

(10) Ha a kényszerbérlet fennállása, a cserelakás megfelelősége vagy más - a kényszerbérleti jogviszonnyal kapcsolatos - kérdésben vita keletkezik, a keresetlevélnek a bírósághoz történő benyújtásától a bíróság határozatának jogerőre emelkedéséig terjedő idő az (1) bekezdés szerinti időtartamba nem számít bele.

85/A-85/E. §¹⁰⁸

A települési önkormányzat elővásárlási joga lakóingatlan kényszerértékesítése során¹⁰⁹

85/F. §¹¹⁰ (1) A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 147. §-ának (3) és (4) bekezdése szerinti lakóingatlan fekvése szerinti települési önkormányzatot - az (5) bekezdésben foglalt kivétellel - a beköltözhető állapotban értékesítendő lakóingatlan bírósági és közigazgatási végrehajtási árverése, valamint nyilvános pályázati értékesítése során - az árverésen, nyilvános pályázaton, a végrehajtási eljárásra vonatkozó külön jogszabály szerint gyakorolható - elővásárlási jog illeti meg.

(2) A külön jogszabály szerinti lakóingatlan fekvése szerinti települési önkormányzatot a lakóingatlan, mint zálogtárgy bírósági végrehajtáson kívül történő értékesítése során - a bírósági végrehajtáson kívüli értékesítésen, a zálogtárgy bírósági végrehajtáson kívül történő értékesítéséről szóló külön jogszabály szerint gyakorolható - elővásárlási jog illeti meg.

(3) A települési önkormányzat az e § szerinti elővásárlási jogát akkor gyakorolhatja, ha az (1) vagy (2) bekezdésben megjelölt adós, zálogkötelezett kérelmet terjesztett elő a lakóingatlan bérleti jogának megszerzése iránt, és a települési önkormányzat írásban kötelezettséget vállalt arra, hogy a megvásárolt lakóingatlan a végrehajtási eljárás adósának vagy a zálogkötelezettnek az e törvényben és önkormányzat bérbeadásáról szóló rendeletében meghatározott feltételek szerint, határozatlan időre bérbe adja.

(4) Ha a zálogjoggal terhelt ingatlan vonatkozásában mind az adós, mind a zálogkötelezett kéri a bérbeadást, a bérleti jog a zálogkötelezettet illeti meg.

(5) Nem illeti meg a települési önkormányzatot az e § szerinti elővásárlási jog

a) a lakóingatlan árverésen kívüli, árverési vétel hatályával történő eladása és a lakóingatlan átvétele során,

b) a lakóingatlan közös tulajdonának árveréssel történő megszüntetése iránt indult végrehajtási eljárásban.

A fővárosi és a fővárosi kerületi önkormányzatokra vonatkozó külön rendelkezések¹¹¹

86. § (1)¹¹² A fővárosi közgyűlés - e törvény keretei között - rendeletben határozza meg a kerületi önkormányzatok tulajdonában lévő, szociális helyzet alapján bérbe adott lakásokra vonatkozóan a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 63/A. §-ának b) pontjában említett lakbér-megállapítás elveit.

(2) A kerületi önkormányzat e törvény és a fővárosi közgyűlés (1) bekezdésen alapuló rendeletének keretei között alkot önkormányzati rendeletet.

(3)¹¹³ E törvény alkalmazásában kerületi önkormányzaton a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi önkormányzatot is érteni kell.

Állami szervekre vonatkozó külön rendelkezések¹¹⁴

87. §¹¹⁵ (1)¹¹⁶ Felhatalmazást kap a Kormány tagja, hogy az általa vezetett minisztériummal, a felügyelete vagy irányítása alá tartozó központi költségvetési szervekkel közszolgálati jogviszonyban vagy foglalkoztatásra irányuló más jogviszonyban álló személyek elhelyezéséhez szükséges állami lakásokra és helyiségekre, továbbá a bérlőkijelölési és a bérlőkiválasztási jog gyakorlására - e törvény keretei között - rendeletben határozza meg¹¹⁷

a) a bérlők körét és a bérbeadás feltételeit, ideértve az életvitelszerű bentlakás szabályait és a lakás rendeltetésszerű használatának ellenőrzését is;

b) az állami lakásra és helyiségre a szerződés megkötésekor a Ptk. rendelkezéseinek megfelelő óvadék kikötésének lehetőségét és feltételeit;

c) a bérlőtársi jogviszony létesítésének feltételeit;

d) a lakáshasználati díj emelésének mértékét és feltételeit;

e) a bérlő által befogadható személyek körét és a befogadás feltételeit;

f) a tartási szerződéshez való hozzájárulás feltételeit;

g) a lakás és helyiség bérleti jogának cseréjéhez és a helyiség bérleti jogának átruházásához történő hozzájárulás feltételeit;

h) a lakásban visszamaradó személy elhelyezésére történő kötelezettségvállalás feltételeit;

i) a bérlő halála esetén a lakásra és helyiségre (ideértve a bérlőkijelölési joggal érintett lakást is) vonatkozó bérleti jog folytatásának lehetőségét, továbbá a jogfolytatásra jogosultak körét és a joggyakorlás feltételeit;

j) a lakás és helyiség albérletbe adásához való hozzájárulás feltételeit;

k) a lakás és helyiség lakbérének mértékét és a lakbér megállapításának feltételeit;

l) a lakás és helyiség (ideértve a bérlőkijelölési joggal érintett helyiség) elidegenítéséhez való hozzájárulás feltételeit;¹¹⁸

m)¹¹⁹ a lakás és helyiség - ideértve a bérlőkijelölési joggal érintett helyiség - elidegenítésének szabályait.¹²⁰

(2) Az (1) bekezdés a), g), h) és m) pontjában foglaltakat a fennálló bérlőkiválasztási jog esetén megfelelően alkalmazni kell.

(3)¹²¹ A kultúráért felelős miniszter a műteremlakásra vonatkozó bérlőkijelölési jog gyakorlásának feltételeit - e törvény keretei között - rendeletben határozza meg.

87/A. §¹²² Felhatalmazást kap a Kormány, hogy az ingatlanvállalkozás-felügyeleti hatóságot vagy hatóságokat rendeletben jelölje ki.¹²³

87/B. §¹²⁴ Felhatalmazást kap a lakásgazdálkodásért és lakáspolitikáért felelős miniszter, hogy

a) az e törvény szerinti üzletszerű ingatlanközvetítői, illetőleg üzletszerű ingatlanvagyon-értékelő és közvetítői tevékenység folytatásának részletes feltételeit, az e tevékenységre jogosító engedély kiadásának rendjét, az engedéllyel rendelkezőkről vezetett nyilvántartás személyes adatot nem tartalmazó adattartalmát, valamint a nyilvántartás vezetésére vonatkozó részletes eljárási szabályokat, továbbá a tevékenységre jogszabályban vagy hatósági határozatban előírt kötelezettségek be nem tartásának esetén alkalmazandó jogkövetkezményeket, valamint¹²⁵

b) a 64/C. § (5) bekezdése szerinti bejelentést tevő gazdálkodó szervezetek tevékenysége folytatásának részletes feltételeit, a tevékenység bejelentésének és e gazdálkodó szervezetekről vezetett nyilvántartás személyes adatot nem tartalmazó adattartalmát, valamint a bejelentésre és a nyilvántartás vezetésére vonatkozó részletes eljárási szabályokat, továbbá a tevékenységre jogszabályban vagy hatósági határozatban előírt kötelezettségek be nem tartásának esetén alkalmazandó jogkövetkezményeket rendeletben szabályozza.

87/C. §¹²⁶

A közös tulajdonra vonatkozó szabályok

88. § Az önkormányzat és más személy közös tulajdonában lévő lakás és helyiség bérletére, illetőleg elidegenítésére az önkormányzati lakásokra és helyiségekre vonatkozó szabályokat nem kell alkalmazni. Az állam és más személy közös tulajdonában lévő lakás és helyiség bérbeadására, illetőleg elidegenítésére az állami lakásra és helyiségre vonatkozó szabályokat nem kell alkalmazni.

Az otthonházakra vonatkozó rendelkezések¹²⁷

88/A. §¹²⁸ (1) A bérlő a nyugdíjasok házában lévő lakásba - a házastársa kivételével - más személyt állandó jelleggel a bérbeadó hozzájárulásával fogadhat be.

(2) Ha a nyugdíjasok házában lévő lakásra fennálló szerződést a bérlő felmondja és a lakást üresen, rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban a bérbeadónak visszaadja, pénzbeli térítésre tarthat igényt, vagy részére legalább olyan lakást kell bérbe adni, amelyet a nyugdíjasok házába költözésekor a bérbeadónak átadott.

(3) A bérlő a garzonházban lévő önkormányzati lakásba, illetőleg a szobabérlők házában lévő önkormányzati tulajdonú lakrészbe a házastársa és kiskorú gyermeke kivételével más személyt állandó jelleggel a bérbeadó hozzájárulásával fogadhat el.

Vegyesszerű rendelkezések

89. § (1) Ha e törvény a bérbeadó hozzájárulását írja elő, a bérbeadó a hozzájárulásáról vagy annak megtagadásáról a megkeresésétől számított harminc napon belül köteles nyilatkozni. A határidő indokolt esetben egy alkalommal további harminc nappal

meghosszabbítható, erről a bérlet írásban értesíteni kell.

(2) Ha a bérbeadó harminc - vagy az (1) bekezdés szerint meghosszabbított további harminc - napon belül nem válaszol, azt a hozzájárulás megadásának kell tekinteni.

(3)¹²⁹ Az e törvényben említett vételi vagy elővásárlási jog alapján lakás és helyiségtulajdon érvényesen - ha a törvény másként nem rendelkezik - akkor szerezhető, ha a jogszabályokban előírt engedélyt (hozzájárulást) a hatáskörrel rendelkező szerv megadta.

(4)¹³⁰ Nem gyakorolhatja a helyiségre elővásárlási jogát a bérlő, ha a szerződéskötés időpontjában adó vagy adók módjára behajtandó köztartozása vagy a társadalombiztosítási alap javára teljesítendő tartozása van.

(5)¹³¹ Tartási szerződés fennállása esetén a jogosult a lakást csak akkor vásárolhatja meg, ha az eltartó ahhoz írásban hozzájárult.

90. §¹³² (1) Az önkormányzatot a 85. § (1)-(3) vagy a (6) bekezdésében meghatározott feladatának ellátásához - a feladat teljesítése után, egyszeri - költségvetési támogatás illeti meg.

(2) A támogatás összege:

a) ha az önkormányzat a tulajdonában lévő lakást ad bérbé, a bérbé adott lakás után a fővárosi kerületekben 2,5 millió forint, más városokban 2 millió forint, egyéb településeken pedig 1,5 millió forint,

b) ha az önkormányzat pénzbeli térítés fizetésével vagy a lakás megvásárlásával gondoskodik a kényszerbérlet megszűnéséről, az önkormányzati ráfordítás összegének a fele, de legfeljebb 2,5 millió forint a fővárosi kerületekben, 2 millió forint más városokban, egyéb településeken pedig 1,5 millió forint.

(3)¹³³ A teljesített feladatok után járó támogatásra az önkormányzat jogosult benyújtani az igényét a lakásgazdálkodásért és lakáspolitikáért felelős miniszterhez, aki a benyújtást követő 30 napon belül rendelkezésre bocsátja az igényelt támogatást.

90/A. §¹³⁴ Ha az állami lakás tulajdonjogát ingyenesen közhasznú szervezet vagy köztestület részére ruházták át, vagy azt törvény ingyenesen ilyen szervezet tulajdonába adta, a lakásban határozatlan idejű lakásbérleti joggal rendelkező bérlő bérleti jogviszonyára az e törvény szerinti, állami lakások bérletére vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

Végrehajtási eljárás

91. § (1)¹³⁵ E törvény hatálybalépését követően a lakás és más - nem lakás céljára szolgáló - helyiség vagy ezek egy részének, továbbá az épület közös használatra szolgáló helyiségének vagy területének kiürítésével, átadásával, használatával kapcsolatos határozatok végrehajtására a bírósági végrehajtásról szóló külön törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) A törvény hatálybalépése előtt hozott, végrehajtást elrendelő határozat végrehajtásának foganatosítására az (1) bekezdésben foglalt szabályokat kell alkalmazni.

(3) A (2) bekezdésben említett határozatban szereplő személyes adatok a végrehajtási eljárás befejezéséig kezelhetők.

Értelmező rendelkezések¹³⁶

91/A. §¹³⁷ E törvény alkalmazásában:

1. *Lakás* az olyan összefüggő helyiségcsoport, amely a

- a) helyiségei;
- b) közművesítetttsége;
- c) melegvíz-ellátása; és
- d) fűtési módja

alapján valamelyik komfortfokozatba (összkomfortos, komfortos, félkomfortos, komfort nélküli) sorolható.

2. *Összkomfortos* az a lakás, amely legalább

a) 12 négyzetmétert meghaladó alapterületű lakószobával, főzőhelyiséggel (ennek hiányában további, legalább 4 négyzetméter alapterületű, a főzést lehetővé tevő, önálló szellőzésű lakótérrel, térbövélettel), fürdőhelyiséggel és WC-vel;

b) közművesítetttséggel (villany- és vízellátással, szennyvíz-elvezetéssel);

c) melegvíz-ellátással (táv-, tömb-, egyedi központi, etage melegvíz-ellátással, villanybojlerrel, gáz vízmelegítővel); és

d) központos fűtési móddal (táv-, egyedi központi vagy etage fűtéssel)

rendelkezik.

3. *Komfortos* az a lakás, amely legalább

a) 12 négyzetmétert meghaladó alapterületű lakószobával, főzőhelyiséggel (ennek hiányában további, legalább 4 négyzetméter alapterületű, a főzést lehetővé tevő, önálló szellőzésű lakótérrel, térbövélettel), fürdőhelyiséggel és WC-vel;

b) közművesítetttséggel;

c) melegvíz-ellátással; és

d) egyedi fűtési móddal (szilárd- vagy olajtüzelésű kályhafűtéssel, elektromos hőtároló kályhával, gázfűtéssel)

rendelkezik.

4. *Félkomfortos* az a lakás, amely a komfortos lakás követelményeinek nem felel meg, de legalább

a) 12 négyzetmétert meghaladó alapterületű lakószobával és főzőhelyiséggel (ennek hiányában további, legalább 4 négyzetméter alapterületű, a főzést lehetővé tevő, önálló szellőzésű lakótérrel, térbövélettel), továbbá fürdőhelyiséggel vagy WC-vel;

b) közművesítetttséggel (legalább villany- és vízellátással); és

c) egyedi fűtési móddal

rendelkezik.

5. *Komfort nélküli* az a lakás, amely a félkomfortos lakás követelményeinek nem felel meg, de legalább

a) 12 négyzetmétert meghaladó alapterületű lakószobával és főzőhelyiséggel (ennek hiányában további, legalább 4 négyzetméter alapterületű, a főzést lehetővé tevő, önálló szellőzésű lakótérrel, térbövélettel), WC használatával, és

b) egyedi fűtési móddal rendelkezik, valamint

c) a vízvétel lehetősége biztosított.

6. *Szükséglakás* az olyan helyiség (helyiségcsoport), amelynek (amelyben legalább egy helyiségnek)

a) alapterülete 6 négyzetmétert meghaladja;

b) külső határoló fala legalább 12 centiméter vastag téglafal vagy más anyagból épült ezzel egyenértékű fal;

c) ablaka vagy üvegezett ajtaja van; továbbá

d) fűthető; és

e) WC használata, valamint a vízvétel lehetősége biztosított.

7. *A lakás helyiségei* általában

a) a lakóhelyiségek: lakószoba, félékszoba, hálófülke, hall, étkező, lakóelőtér;

b) a főzőhelyiségek: konyha, főzőfülke;

c) az egészségügyi helyiségek: fürdőhelyiség (fürdőszoba, mosdó, zuhanyozófülke), WC;

d) a közlekedési helyiségek: előszoba, előtér, zárt veranda, átjáró, belépő (szélfogó);

e) tárolóhelyiségek: éléskamra (lomkamra), öltöző (garderobe).

8. *Lakószoba* az a lakóhelyiség, amelynek

a) alapterülete a 12 négyzetmétert meghaladja;

b) külső határoló fala legalább 25 centiméter vastag téglafal vagy más anyagból épült ezzel egyenértékű fal;

c) ablaka közterületre, udvarra, kertre vagy üvegezett verandára (folyosóra) nyílik;

d) melegpadlója van; továbbá

e) fűthető; végül

f) legalább egy kétméteres - ajtó és ablak nélküli - falfelülettel rendelkezik.

9. *Félékszoba* az a lakóhelyiség, amelynek alapterülete 6 négyzetméternél nagyobb, de nem haladja meg a 12 négyzetmétert és megfelel a 8. b)-f) pontokban meghatározott követelményeknek.

10. *Két- vagy többlakásos házigatlanban*

a) *a közös használatra szolgáló helyiségek* általában: a mosókonyha, a szárítóhelyiség, a közös fürdőszoba, a közös mosdó, a közös WC, a gyermekkocsi- és kerékpártároló helyiség, a közös pince- és padlástérség (a pince- és padlásrekeszek kivételével) az épületben levő lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek rendeltetésszerű használatához szükséges mértékben;

b) *a közös használatra szolgáló területek* általában: a kapualj, a lépcsőház, a folyosó, a függőfolyosó az épületben levő lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek megközelítéséhez és rendeltetésszerű használatához szükséges mértékben, továbbá az épülethez tartozó udvarnak, kertnek az egy építési telek nagyságát meg nem haladó része.

11. *A lakáshoz tartozó helyiségek* általában: a tüzelőtároló (fáskamra, pincerekesz), padlásrekesz.

12. *Nem lakás céljára szolgáló helyiség* az, amely kizárólag ipari, építőipari, mezőgazdasági, vízgazdálkodási, kereskedelmi, tárolási, szolgáltatási, igazgatási, honvédelmi, rendészeti, művelődési, oktatási, kutatási, egészségügyi, szociális, jóléti és más gazdasági célra szolgál.

13. *Jogcím nélküli használó* az, aki a lakást (helyiséget) a bérbeadónak - bérlőkijelölési vagy bérlő-kiválasztási jog fennállása esetén e jog jogosultjának - a hozzájárulása vagy a vele való megállapodás nélkül használja.

14. *Műteremlakás*: az e törvény 87. §-ának (3) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján kiadott miniszteri rendeletben meghatározott lakás.

15. *Műemléképületben lévő lakás*: a külön jogszabályok alapján műemléknek nyilvánított épületben lévő lakás.

16. *A lakásberendezések általában a következők*:

a) főzőkészülék (tűzhely, főzőlap stb.);

b) fűtőberendezés (egyedi kályha, konvektor, elektromos hőtároló kályha stb.);

c) melegvíz-ellátó berendezés (gáz vízmelegítő, villanybojler, fürdőkályha);

d) egészségügyi berendezés (falikút, mosogató, fürdőkád, zuhanyozó, mosdó, WC-tartály, WC-csésze stb., a hozzá tartozó szerelvényekkel);

e) a szellőztető berendezés (páraelszívó stb.);

f) a beépített bútor (ruhásszekrény, konyhaszekrény stb.);

g) a redőny, vászonroló, napvédő függöny;

h) a csengő és a kaputelefonnak a lakásban levő készüléke;

i) a lakás elektromos vezetékeihez tartozó kapcsolók és csatlakozóaljok.

17. *Az épület központi berendezései általában a következők*:

a) a központos fűtő- és melegvíz-szolgáltató berendezés a hozzá tartozó szerelvényekkel, ideértve a lakásban levő vezetékszakaszt és fűtőtesteket (radiátor stb.) is;

b) a víz-, a csatorna- és a gázvezeték, a hozzá tartozó szerelvényekkel, ideértve a lakásban levő vezetékszakaszt is;

c) az elektromos vezeték és érintésvédelmi rendszere, ideértve a lakásban levő vezetékszakaszt is;

d) a több lakást szolgáló szellőztető berendezés;

e) a központi antenna az erősítő berendezéssel, ideértve a lakásban levő vezetékszakaszt és csatlakozóalj is;

f) a kaputelefon és felcsengető berendezés a vezetékhálózattal;

g) a személy- és teherfelvonó;

h) a háziszemét gyűjtésére szolgáló berendezés;

i) a több lakást szolgáló kút, a hozzá tartozó szerelvényekkel;

j) a több lakásban keletkezett házi szennyvíznek a telekhatáron belüli elhelyezésére, illetőleg elszikkasztására szolgáló berendezés.

18. *A külön szolgáltatások körébe tartozik különösen*:

a) a vízellátás és csatornahasználat (szennyvízszállítás) biztosítása;

b) a felvonó használatának biztosítása;

c) a kapunyitás;

d) a központi fűtés és melegvíz-ellátás;

e) a közös használatra szolgáló helyiségekben lévő olyan berendezések használata, amelyek egyedi fogyasztása mérhető;

f) a rádió- és televízióadók vételének biztosítása.

19. *Gyermek*: a vér szerinti, az örökbefogadott, a mostoha- és nevelt gyermek.

20. *Szülő*: a vér szerinti, az örökbefogadó, a mostoha- és nevelőszülő.

21. *Elővásárlásra jogosult*: az e törvény 49. §-ának (1) bekezdésében, az 58. §-ának (1) bekezdésében, továbbá az 59. §-ában meghatározott személy.

22.¹³⁸ *Önkormányzati helyi támogatás*: kamatmentes kölcsön, illetőleg részben vagy egészben vissza nem térítendő támogatás nyújtása rászoruló családok részére lakótelek, új vagy használt lakás megszerzéséhez, lakás bővítéséhez, korszerűsítéséhez, felújításához, fenntartásához, lakáscélú kölcsön törlesztőrészeinek, lakás lakbérének megfizetéséhez és más, a lakással kapcsolatos költségeik viseléséhez, valamint társasházi közös tulajdonú és lakásszövetkezeti tulajdonú épületrészek és épületberendezések felújításához, korszerűsítéséhez.

23.¹³⁹ *Nyugdíjszerű ellátás*: a korhatár előtti ellátás, a szolgálati járandóság, az átmeneti bányászjáradék és mindaz az ellátás, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik, vagy amely ellátást a nyugdíjmelésre vonatkozó rendelkezések szerint kell emelni.

Hatálybalépés

92. § (1)¹⁴⁰ E törvény - a (2) és (3) bekezdésben foglalt kivételekkel - 1994. január 1. napján lép hatályba.

(2)¹⁴¹

(3)¹⁴² A törvénynek az önkormányzati és a miniszteri rendelet megalkotására, az önkormányzati lakás lakbéremelésének tilalmára, valamint az önkormányzati lakás és helyiség tulajdonjoga gazdasági társaság rendelkezésére bocsátásának tilalmára vonatkozó rendelkezése a törvény kihirdetése napján lép hatályba.

(4)¹⁴³

(5)¹⁴⁴ Az e törvény alkalmazásához szükséges értelmező rendelkezéseket a 2. számú melléklet tartalmazza.

93. §¹⁴⁵

94. § (1) E törvényben meghatározott kivételekkel, a törvény hatálybalépéséig indult bírósági, valamint a lakásügyi és elhelyező hatósági elsőfokú eljárásban és az ennek során hozott határozat ellen benyújtott jogorvoslati (felülvizsgálati) kérelem elbírálására, továbbá új eljárás elrendelése esetén a törvény hatálybalépése után is az elsőfokú eljárás megindításakor hatályos jogszabályokat kell alkalmazni.

(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazható, ha az eljárás lakás, helyiség igénybevételével, vagy olyan eljárással kapcsolatos, amelyben a bérlő felhívható, hogy költözzék a tulajdonában álló lakásba, vagy azt idegenítse el, illetőleg lakásbérleti jogviszonyáról mondjon le.

(3) Ha a törvény hatálybalépése előtt jogszabály előírta, hogy a jognyilatkozat érvényességéhez vagy jog szerzéséhez a lakásügyi (elhelyező) hatóság jóváhagyó, engedélyező, hozzájáruló, elfogadó, elismerő határozatára van szükség, s az erre irányuló kérelmet a törvény hatálybalépéséig nem terjesztették elő, ezt követően eljárás nem indítható.

(4) Ha a törvény hatálybalépése előtt jogszabály a lakással (helyiséggel) rendelkező szerv, az eltartó, a bérlőtárs, a bérlőkiválasztási jog jogosultja vagy a bérbeadó a (3) bekezdésben említett jognyilatkozatának beszerzését írta elő, s azt a törvény hatálybalépéséig nem kérték, azt követően a jognyilatkozatot e törvény alapján lehet megadni.

(5) Ha a lakás kiutalásáról szóló határozat a törvény hatálybalépéséig jogerőssé és végrehajthatóvá vált, a szerződést - a határozatban megjelölt bérlővel - a kiutalásnak megfelelő tartalommal kell megkötöni. A kiutaló határozatban nem érintett kérdésekben a szerződés tartalmára a törvény rendelkezései az irányadók.

(6) Az (5) bekezdést kell megfelelően alkalmazni annak a lakás és helyiségbérleti szerződésnek a megkötésére, amely az (1) bekezdésben említett eljárásban hozott határozaton, illetőleg a (4) bekezdésben említett jognyilatkozaton alapul.

(7)-(10)¹⁴⁶

95. §¹⁴⁷ (1) E törvénynek az egyes törvények Alaptörvénnyel összefüggő módosításáról szóló 2011. évi CCI. törvénnyel megállapított 11/A. §-át - a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel - a 2012. június 1. napját követően kötött bérleti szerződés és közzétett kereskedelmi közlemény tekintetében kell alkalmazni.

(2) Az épületben lévő lakás és nem lakás céljára szolgáló helyiség esetében e törvénynek az egyes törvények Alaptörvénnyel összefüggő módosításáról szóló 2011. évi CCI. törvénnyel megállapított 11/A. § (1) és (2) bekezdését a 2015. december 31-ét követően kötött bérleti szerződés tekintetében kell alkalmazni.

👉 95/A. §¹⁴⁸ (1) A lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény módosításáról szóló 2013. évi CCXXVI. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv.) megállapított rendelkezéseket a Módtv. hatályba lépését megelőzően nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházással nyilvánítás esetén is megfelelően alkalmazni kell azzal, hogy amennyiben a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházásról szóló kormányrendelet a Módtv. hatálybalépését megelőzően lépett hatályba, akkor a Módtv. hatálybalépésének napját kell a 23/A. § (1) bekezdésében meghatározott feltételek bekövetkeztének napjaként figyelembe venni.

👉 (2) Ha a Módtv. hatálybalépését követően 90 napnál kevesebb van hátra a határozott időtartamú lakásbérleti szerződésből, akkor az a lakásbérleti szerződésben foglalt időpontban szűnik meg.

96. §¹⁴⁹ E törvény 11/A. §-a az épületek energiahatékonyságáról szóló 2010. május 19-i 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 12. cikk (2) és (4) bekezdésének való megfelelést szolgálja.

1. számú melléklet az 1993. évi LXXVIII. törvényhez¹⁵⁰

2. számú melléklet az 1993. évi LXXVIII. törvényhez¹⁵¹

Az önkormányzat bérleti, illetőleg elidegenítési rendeletének tartalma

Az önkormányzat - e törvény keretei között - rendeletben határozza meg:

- a) a lakás bérbeadásának feltételeit [3. § (1)-(2) bekezdés, 12. § (5) bekezdés, 84. § (1)-(2) bekezdés],
- b) a bérlőtársi szerződés megkötésének, továbbá a lakásban maradó társbérlő részére a megüresedett társbérlési lakrész bérbeadásának feltételeit [4. § (3) bekezdés, 5. § (3) bekezdés],
- c) a felek megállapodásának tartalmát a bérbeadó jogai és kötelezettségei vonatkozásában [19. §, 9. § (1) bekezdés, 10. § (2) bekezdés, 15. §, 17. § (2) bekezdés, 18. § (1) bekezdés],
- d) a lakáshasználati díj emelésének mértékét és feltételeit [20. § (3) bekezdés],
- e) a bérlő által a lakásba befogadható személyek körét és a befogadás feltételeit [21. § (6) bekezdés],
- f) a szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetése esetén a másik lakás bérbeadására, illetőleg a pénzbeli térítés mértékére és megfizetésére vonatkozó szabályokat [23. § (3) bekezdés],
- g) a cserelakás felajánlása helyett - megállapodás alapján - fizethető pénzbeli térítés mértékét és feltételeit [27. § (2) bekezdés],
- h) az elhelyezési kötelezettség vállalásának feltételeit, ideértve az elhelyezésre jogosultak személyi körének és jövedelmi, vagyoni helyzetének szabályozását is [31. § (2) bekezdés],
- i) a lakás egy részének albérletbe adásához való hozzájárulás feltételeit [33. § (3) bekezdés],
- j) a lakbérnek a bérbeadás jellege - szociális, költségelví vagy piaci alapú bérlet - szerint differenciált mértékét [13. § (1)-(2) bekezdések, 34. § (1)-(2) és (4)-(5) bekezdések, továbbá a fővárosi és a fővárosi kerületi önkormányzatok tekintetében a 86. §],
- k) a lakbértámogatás mértékét, a jogosultság feltételeit és eljárási szabályait [34. § (3) és (6) bekezdések],
- l) a bérbeadó által nyújtott külön szolgáltatás díját, ha azt a bérbeadónak nem másik jogszabály alapján kell megállapítani [35. § (2) bekezdés; 91/A. § 18. pont],
- m) a lakásokra vonatkozó rendelkezések megfelelő alkalmazásával, a helyiség bérbeadásának és a bérbeadói hozzájárulásnak a feltételeit [36. § (2) bekezdés],
- n) a helyiség bérleti jogának cseréjéhez, illetőleg átruházásához történő bérbeadói hozzájárulás feltételeit [42. §],
- o) a törvény alapján elővásárlási joggal érintett lakások vételárának mértékét és megfizetésének feltételeit [54. § (1)-(2) bekezdések, figyelemmel a 49. § és az 52-53. §-ok rendelkezéseire is], valamint a törvény alapján elővásárlási joggal nem érintett lakások eladásának feltételeit [54. § (3) bekezdés],
- p) a törvény alapján elővásárlási joggal érintett helyiségek vételárának mértékét és megfizetésének módját, feltételeit [58. § (1)-(2) bekezdés], valamint a törvény alapján elővásárlási joggal nem érintett helyiségek eladásának feltételeit [58. § (3) bekezdés],
- q) a lakások elidegenítéséből származó bevételek felhasználásának részletes szabályait [62/B. § (2) bekezdés, továbbá a fővárosi önkormányzat tekintetében a 63. § (3) bekezdés],
- r) a szociális intézményből elbocsátott személy részére a másik lakás bérbeadásának feltételeit [68. § (2) bekezdés],
- s) az önkormányzat költségvetési szervének (vállalatának) saját feladataihoz biztosított önkormányzati helyiség és lakás bérbeadására történő felhatalmazást, illetőleg a bérbeadás feltételeit [80. § (1)-(2) bekezdések].

¹ Kihirdetve: 1993. VII. 30.

² Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 1. §. Hatályos: 2006. III. 31-től.

³ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 2. §. Hatályos: 2006. III. 31-től. Lásd még: ugyane törvény 39. §.

⁴ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 3. § (1). Hatályos: 2006. III. 31-től. Ezt követően létrejött új szerződések esetében kell alkalmazni. Lásd még: ugyane törvény 45. § (7).

⁵ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 3. § (1). Módosította: 2010. évi CXLVIII. törvény 52. § (1), 2011. évi CCI. törvény 76. §.

⁶ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 3. § (3). Módosította: 2011. évi CCI. törvény 75. § a).

⁷ Megállapította: 2011. évi CLXVI. törvény 35. §. Hatályos: 2012. I. 1-től.

⁸ Megállapította: 2011. évi CCI. törvény 74. § (1). Hatályos: 2012. VI. 1-től.

⁹ Beiktatta: 2005. évi CXXXII. törvény 4. §. Hatályos: 2006. III. 31-től.

¹⁰ Beiktatta: 2005. évi CXXXII. törvény 4. §. Hatályos: 2006. III. 31-től. Lásd még: ugyane törvény 45. § (7).

¹¹ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 5. §. Hatályos: 2006. III. 31-től. Lásd még: ugyane törvény 45. § (7).

¹² Rendelkezéseit a 2006. III. 31-ét követően létrejött új szerződések esetében kell alkalmazni a 2005. évi CXXXII. törvény 45. § (2) alapján.

¹³ A második mondat rendelkezését a 2006. III. 31-ét követően létrejött új szerződések esetében kell alkalmazni a 2005. évi CXXXII.

törvény 45. § (2) alapján.

¹⁴ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 6. §. Hatályos: 2006. III. 31-től.

¹⁵ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 7. §. Hatályos: 2006. III. 31-től.

¹⁶ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 7. §. Hatályos: 2006. III. 31-től.

¹⁷ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 7. §. Hatályos: 2006. III. 31-től.

¹⁸ Lásd: 2005. évi CXXXII. törvény 40. §.

¹⁹ Megállapította: 2013. évi CCXXVI. törvény 1. §. Hatályos: 2013. XII. 19-től.

²⁰ Beiktatta: 2013. évi CCXXVI. törvény 2. §. Hatályos: 2013. XII. 19-től.

²¹ Beiktatta: 2005. évi CXXXII. törvény 8. §. Hatályos: 2006. III. 31-től.

²² Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 9. §. Hatályos: 2006. III. 31-től. Lásd még: ugyane törvény 41-42. §.

²³ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 9. §. Hatályos: 2006. III. 31-től. Lásd még: ugyane törvény 41-42. §.

²⁴ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 9. §. Hatályos: 2006. III. 31-től. Lásd még: ugyane törvény 41-42. §.

²⁵ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 10. §. Hatályos: 2006. III. 31-től.

²⁶ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 11. §. Hatályos: 2006. III. 31-től.

²⁷ Rendelkezéseit 2006. III. 31-ét követően a lakáscseréhez kért bérbeadói hozzájárulások esetében kell alkalmazni a 2005. évi CXXXII. törvény 45. § (3) alapján.

²⁸ Rendelkezéseit 2006. III. 31-ét követően a lakáscseréhez kért bérbeadói hozzájárulások esetében kell alkalmazni a 2005. évi CXXXII. törvény 45. § (3) alapján.

²⁹ Rendelkezéseit 2006. III. 31-ét követően a lakáscseréhez kért bérbeadói hozzájárulások esetében kell alkalmazni a 2005. évi CXXXII. törvény 45. § (3) alapján.

³⁰ Megsemmisítette: 37/1998. (IX. 23.) AB határozat. Hatálytalan: 1999. IX. 30-tól.

³¹ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 12. § (1). Hatályos: 2006. III. 31-től.

³² Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 12. § (2). Hatályos: 2006. III. 31-től.

³³ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 13. §. Hatályos: 2006. III. 31-től. Lásd még: ugyane törvény 39. §.

³⁴ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 14. §. Hatályos: 2006. III. 31-től. Lásd még: ugyane törvény 45. § (5).

³⁵ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 14. §. Hatályos: 2006. III. 31-től. Lásd még: ugyane törvény 45. § (5), (7).

³⁶ Módosította: 2011. évi CLXVI. törvény 84. § 9.

³⁷ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 15. §. Hatályos: 2006. III. 31-től.

³⁸ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 16. §. Hatályos: 2006. III. 31-től.

³⁹ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 17. §. Hatályos: 2006. III. 31-től.

⁴⁰ Megállapította: 2009. évi CXV. törvény 52. § (1). Hatályos: 2010. I. 1-től.

⁴¹ Megállapította: 2009. évi CXV. törvény 52. § (2). Hatályos: 2010. I. 1-től.

⁴² Hatályon kívül helyezte: 2005. évi CXXXII. törvény 45. § (6). Hatálytalan: 2006. III. 31-től.

⁴³ Megállapította: 2009. évi CXV. törvény 52. § (3). Hatályos: 2010. I. 1-től.

⁴⁴ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 19. §. Hatályos: 2006. III. 31-től.

- ⁴⁵ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 20. § (1). Hatályos: 2006. III. 31-től. Ezt követően létrejött új szerződések esetében kell alkalmazni.
- ⁴⁶ Hatályon kívül helyezte: 2005. évi CXXXII. törvény 45. § (6). Hatálytalan: 2006. III. 31-től.
- ⁴⁷ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 20. § (2). Hatályos: 2006. III. 31-től.
- ⁴⁸ Hatályon kívül helyezte: 2005. évi CXXXII. törvény 45. § (6). Hatálytalan: 2006. III. 31-től.
- ⁴⁹ Beiktatta: 1994. évi XVII. törvény 1. §. Hatályos: 1994. III. 31-től.
- ⁵⁰ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 21. § (1). Hatályos: 2006. III. 31-től.
- ⁵¹ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 21. § (2). Hatályos: 2006. III. 31-től.
- ⁵² Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 22. §. Módosította: 2011. évi CXCI. törvény 71. § a).
- ⁵³ Beiktatta: 1994. évi XVII. törvény 1. §. Hatályos: 1994. III. 31-től.
- ⁵⁴ Beiktatta: 1994. évi XVII. törvény 1. §. Hatályos: 1994. III. 31-től.
- ⁵⁵ Beiktatta: 1994. évi XVII. törvény 1. §. Hatályos: 1994. III. 31-től.
- ⁵⁶ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 23. §. Hatályos: 2006. III. 31-től. Ezt követően létrejött új szerződések esetében kell alkalmazni. Lásd még: ugyane törvény 45. § (7).
- ⁵⁷ Beiktatta: 1994. évi XVII. törvény 1. §. Hatályos: 1994. III. 31-től.
- ⁵⁸ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 24. § (1). Hatályos: 2006. III. 31-től.
- ⁵⁹ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 24. § (2). Hatályos: 2006. III. 31-től.
- ⁶⁰ Beiktatta: 1994. évi XVII. törvény 1. §. Hatályos: 1994. III. 31-től.
- ⁶¹ Hatályon kívül helyezte: 2005. évi CXXXII. törvény 45. § (6). Hatálytalan: 2006. III. 31-től.
- ⁶² Beiktatta: 1994. évi XVII. törvény 1. §. Hatályos: 1994. III. 31-től.
- ⁶³ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 25. §. Hatályos: 2006. III. 31-től. Lásd még: ugyane törvény 43. §.
- ⁶⁴ Beiktatta: 1994. évi XVII. törvény 1. §. Hatályos: 1994. III. 31-től.
- ⁶⁵ Beiktatta: 1994. évi XVII. törvény 1. §. Hatályos: 1994. III. 31-től.
- ⁶⁶ Beiktatta: 1994. évi XVII. törvény 1. §. Hatályos: 1994. III. 31-től.
- ⁶⁷ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 26. §. Hatályos: 2006. III. 31-től.
- ⁶⁸ Beiktatta: 1994. évi XVII. törvény 3. §. Hatályos: 1994. III. 31-től.
- ⁶⁹ Módosítva 1994. XI. 17-től az 57/1994. (XI. 17.) AB határozat alapján.
- ⁷⁰ Módosítva 1994. XI. 17-től az 57/1994. (XI. 17.) AB határozat alapján.
- ⁷¹ Megállapította: 2007. évi LV. törvény 1. §. Hatályos: 2007. VI. 27-től. Alkalmazására lásd: 2007. évi LV. törvény 6. § (1), (4).
- ⁷² Hatályon kívül helyezte: 2007. évi LV. törvény 6. § (3). Hatálytalan: 2007. VI. 27-től.
- ⁷³ Hatályon kívül helyezte: 2012. évi CCVIII. törvény 86. § a). Hatálytalan: 2013. VIII. 16-tól.
- ⁷⁴ Hatályon kívül helyezte: 2012. évi CCVIII. törvény 86. § a). Hatálytalan: 2013. VIII. 16-tól.
- ⁷⁵ Beiktatta: 2005. évi CXXXII. törvény 27. §. Hatályos: 2006. III. 31-től. Lásd még: ugyane törvény 44. §.
- ⁷⁶ Beiktatta: 2005. évi CXXXII. törvény 27. §. Hatályos: 2006. III. 31-től. Lásd még: ugyane törvény 44. §.

- ⁷⁷ *Megállapította: 2009. évi LVI. törvény 74. § (1). Hatályos: 2009. X. 1-től. Ezt követően indult és megismételt eljárásokban kell alkalmazni.*
- ⁷⁸ *Beiktatta: 2005. évi CXXXII. törvény 27. §. Hatályos: 2006. III. 31-től. Lásd még: ugyane törvény 44. §.*
- ⁷⁹ *Megállapította: 2009. évi LVI. törvény 74. § (2). Hatályos: 2009. X. 1-től. Ezt követően indult és megismételt eljárásokban kell alkalmazni.*
- ⁸⁰ *Megállapította: 2009. évi LVI. törvény 74. § (3). Hatályos: 2009. X. 1-től. Ezt követően indult és megismételt eljárásokban kell alkalmazni.*
- ⁸¹ *Megállapította: 2009. évi CXLIX. törvény 24. § (1). Hatályos: 2010. I. 1-től.*
- ⁸² *Módosította: 2009. évi CXLIX. törvény 25. §.*
- ⁸³ *Megállapította: 2009. évi CX. törvény 63. § (3). Hatályos: 2010. I. 1-től. Ettől az időponttól kezdődően kell alkalmazni. Lásd: 2009. évi CX. törvény 61. § (1).*
- ⁸⁴ *Beiktatta: 2009. évi CXLIX. törvény 24. § (2). Hatályos: 2010. I. 1-től.*
- ⁸⁵ *Megállapította: 2009. évi LVI. törvény 74. § (4). Hatályos: 2009. X. 1-től. Ezt követően indult és megismételt eljárásokban kell alkalmazni.*
- ⁸⁶ *Megállapította: 2013. évi CXV. törvény 1. §. Hatályos: 2013. VII. 1-től.*
- ⁸⁷ *Beiktatta: 2013. évi CXV. törvény 2. §. Hatályos: 2013. VII. 1-től.*
- ⁸⁸ *Beiktatta: 2013. évi CXV. törvény 2. §. Hatályos: 2013. VII. 1-től.*
- ⁸⁹ *Beiktatta: 2013. évi CXV. törvény 2. §. Hatályos: 2013. VII. 1-től.*
- ⁹⁰ *Megállapította: 2009. évi CXLIX. törvény 24. § (3). Hatályos: 2010. I. 1-től.*
- ⁹¹ *Módosította: 2010. évi CLII. törvény 2. § (14).*
- ⁹² *Beiktatta: 2009. évi CXLIX. törvény 24. § (4). Hatályos: 2010. I. 1-től.*
- ⁹³ *Beiktatta: 2009. évi CXLIX. törvény 24. § (4). Hatályos: 2010. I. 1-től.*
- ⁹⁴ *Hatályon kívül helyezte: 2005. évi CXXXII. törvény 45. § (6). Hatálytalan: 2006. III. 31-től.*
- ⁹⁵ *Hatályon kívül helyezte: 2005. évi CXXXII. törvény 45. § (6). Hatálytalan: 2006. III. 31-től.*
- ⁹⁶ *Hatályon kívül helyezte: 2005. évi CXXXII. törvény 45. § (6). Hatálytalan: 2006. III. 31-től.*
- ⁹⁷ *Hatályon kívül helyezte: 2005. évi CXXXII. törvény 45. § (6). Hatálytalan: 2006. III. 31-től.*
- ⁹⁸ *Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 28. §. Hatályos: 2006. III. 31-től.*
- ⁹⁹ *Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 29. §. Hatályos: 2006. III. 31-től.*
- ¹⁰⁰ *Módosította: 2006. évi CIX. törvény 79. § (6) o).*
- ¹⁰¹ *Hatályon kívül helyezte: 2009. évi LVI. törvény 75. §. Hatálytalan: 2009. X. 1-től.*
- ¹⁰² *Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 30. §. Hatályos: 2006. III. 31-től.*
- ¹⁰³ *Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 31. §. Hatályos: 2006. III. 31-től. Lásd még: ugyane törvény 45. § (7).*
- ¹⁰⁴ *Módosította: 2011. évi CXII. törvény 86. § (4).*
- ¹⁰⁵ *Megállapította: 2007. évi LV. törvény 3. §. Hatályos: 2007. VI. 27-től. Alkalmazására lásd: 2007. évi LV. törvény 6. § (1).*
- ¹⁰⁶ *Módosította: 2011. évi CXCI. törvény 71. § b).*

- ¹⁰⁷ Alkalmazására lásd: 2007. évi LV. törvény 6. § (2).
- ¹⁰⁸ A korábbi alcímmel együtt hatályon kívül helyezte: 2009. évi LVI. törvény 75. §. Hatálytalan: 2009. X. 1-től.
- ¹⁰⁹ Beiktatta: 2009. évi XLVIII. törvény 1. §. Hatályos: 2009. VIII. 21-től.
- ¹¹⁰ Beiktatta: 2009. évi XLVIII. törvény 1. §. Hatályos: 2009. VIII. 21-től. Lásd még: 2009. évi XLVIII. törvény 16. § (7).
- ¹¹¹ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 32. §. Hatályos: 2006. III. 31-től.
- ¹¹² Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 32. §. Hatályos: 2006. III. 31-től. Lásd még: ugyane törvény 45. § (7).
- ¹¹³ Beiktatta: 2013. évi CXXVIII. törvény 6. §. Hatályos: 2013. VII. 20-tól.
- ¹¹⁴ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 33. §. Hatályos: 2006. III. 31-től. Lásd még: ugyane törvény 45. § (8).
- ¹¹⁵ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 33. §. Hatályos: 2006. III. 31-től. Lásd még: ugyane törvény 45. § (8).
- ¹¹⁶ Megállapította: 2011. évi CCI. törvény 74. § (2). Hatályos: 2012. I. 1-től.
- ¹¹⁷ Lásd: 46/2013. (X. 31.) NGM rendelet.
- ¹¹⁸ Lásd: 8/2013. (VIII. 9.) HM rendelet.
- ¹¹⁹ Beiktatta: 2012. évi CCXIV. törvény 95. §. Hatályos: 2013. I. 1-től.
- ¹²⁰ Lásd: 8/2013. (VIII. 9.) HM rendelet.
- ¹²¹ Módosította: 2006. évi CIX. törvény 168. § (2) j), 2010. évi CXLVIII. törvény 53. §.
- ¹²² Beiktatta: 2009. évi LVI. törvény 74. § (5). Hatályos: 2009. X. 1-től.
- ¹²³ Lásd: 217/2009. (X. 2.) Korm. rendelet.
- ¹²⁴ Beiktatta: 2009. évi LVI. törvény 74. § (5). Módosította: 2010. évi CXLVIII. törvény 52. § (2).
- ¹²⁵ Lásd: 31/2009. (XI. 18.) ÖM rendelet, 23/2013. (V. 28.) NGM rendelet.
- ¹²⁶ Hatályon kívül helyezte: 2012. évi CCVIII. törvény 86. § a). Hatálytalan: 2013. VIII. 16-tól.
- ¹²⁷ Beiktatta: 2005. évi CXXXII. törvény 34. §. Hatályos: 2006. III. 31-től.
- ¹²⁸ Beiktatta: 2005. évi CXXXII. törvény 34. §. Hatályos: 2006. III. 31-től.
- ¹²⁹ Beiktatta: 1994. évi XVII. törvény 4. §. Hatályos: 1994. III. 31-től.
- ¹³⁰ Beiktatta: 1994. évi XVII. törvény 4. §. Hatályos: 1994. III. 31-től.
- ¹³¹ Beiktatta: 1994. évi XVII. törvény 4. §. Hatályos: 1994. III. 31-től.
- ¹³² Megállapította: 2007. évi LV. törvény 4. §. Hatályos: 2007. VI. 27-től. Alkalmazására lásd: 2007. évi LV. törvény 6. § (1).
- ¹³³ Módosította: 2010. évi CXLVIII. törvény 52. § (3).
- ¹³⁴ Megállapította: 2013. évi CXIX. törvény 1. §. Hatályos: 2013. VI. 28-tól.
- ¹³⁵ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 36. §. Módosította: 2012. évi XCIII. törvény 91. § (4) b).
- ¹³⁶ Beiktatta: 2005. évi CXXXII. törvény 37. §. Hatályos: 2006. III. 31-től. Lásd még: ugyane törvény 40. §.
- ¹³⁷ Beiktatta: 2005. évi CXXXII. törvény 37. §. Hatályos: 2006. III. 31-től.
- ¹³⁸ Beiktatta: 2007. évi LV. törvény 5. §. Hatályos: 2007. VI. 27-től. Alkalmazására lásd: 2007. évi LV. törvény 6. § (1).
- ¹³⁹ Beiktatta: 2011. évi CXCI. törvény 70. §. Hatályos: 2012. I. 1-től.

¹⁴⁰ Megállapította: 1993. évi CXIII. törvény 1. § (1). Hatályos: 1993. XII. 31-től.

¹⁴¹ Hatályon kívül helyezte: 1994. évi XVII. törvény 7. § (1). Hatálytalan: 1994. III. 31-től.

¹⁴² Számozását módosította: 1993. évi CXIII. törvény 1. § (1).

¹⁴³ Hatályon kívül helyezte: 2007. évi LXXXII. törvény 2. § 134. Hatálytalan: 2007. VII. 1-től.

¹⁴⁴ Számozását módosította: 1993. évi CXIII. törvény 1. § (1).

¹⁴⁵ Hatályon kívül helyezte: 2007. évi LXXXII. törvény 2. § 134. Hatálytalan: 2007. VII. 1-től.

¹⁴⁶ Hatályon kívül helyezte: 2005. évi CXXXII. törvény 45. § (6). Hatálytalan: 2006. III. 31-től.

¹⁴⁷ Megállapította: 2011. évi CCI. törvény 74. § (3). Hatályos: 2012. VI. 1-től.

¹⁴⁸ Beiktatta: 2013. évi CCXXVI. törvény 3. §. Hatályos: 2013. XII. 19-től.

¹⁴⁹ Beiktatta: 2011. évi CCI. törvény 74. § (4). Hatályos: 2012. VI. 1-től.

¹⁵⁰ Hatályon kívül helyezte: 2007. évi LXXXII. törvény 2. § 134. Hatálytalan: 2007. VII. 1-től.

¹⁵¹ Megállapította: 2005. évi CXXXII. törvény 38. §. Hatályos: 2006. III. 31-től. Lásd még: ugyane törvény 45. § (7).